Joannes Geometres' *Metaphrasis of the Odes*: Critical Edition

Marc De Groote

JOANNES GEOMETRES (*ca* 935–1000), the son of what he himself calls "a loyal servant" of the emperor (ὀτρηρὸς θεράπων),[1] was not only one of the leading poets and rhetoricians of his time; he also served in the Byzantine army as a high-ranking soldier (protospatharios?).[2] Hence he belonged to the inner circles of literary and political Constantinople. Shortly before 986 he was dismissed from military service for reasons that are still unclear to us. He himself claims that the combination of being both poet and soldier—καὶ σοφίῃ θάλλων καὶ τόλμῃ κραδίης—was unappreciated by the authorities and envied by his fellow citizens, so he was discharged.[3] A more plausible reason, however, could be his attachment to the faction of Basileios Nothos, who had been acting as emperor since 976, because the legal heirs to the throne, Basil II and Constantine, were too young to govern the empire themselves; Nothos was deposed in 985.[4] Be that as it may, after his dismissal Geometres left his luxurious mansion in the Mesomphalos area of the city and retired as a monk in the

[1] From the poem Εἰς ἑαυτοῦ πατέρα 2, ed. Cramer, *Anecd. Ox.* (1841) 280.15. All citations of epigrams are based on this edition.

[2] So according to *Oxon.Bodl.Barocc.* 25 ff.280^{v} and 287^{r}.

[3] Εἰς ἑαυτ. 2, Cramer 295.24, *cf.* 317.32–318.6.

[4] See M. D. Lauxtermann, "John Geometres. Poet and Soldier," *Byzantion* 68 (1998) 369–371, and *Byzantine Poetry from Pisides to Geometres. Texts and Contexts* I (Wiener Byzantinistische Studien 24.1 [2003]) 35–37.

Greek, Roman, and Byzantine Studies 44 (2004) 375–410
© 2004 *GRBS*

monastery Τὰ Κύρου, also situated in the ἱερὸν ἄστυ. By doing so he possibly got his second name Kyriotes.[5]

Geometres can be considered a forerunner of the eleventh-century pre-renaissance, a period during which authors would again, after centuries of merely collecting and preserving ancient traditions that would otherwise have been lost, express their own experiences in their works. Typical of the spirit of the age with its merger of Hellenism and Christianity would seem to be the following of his writings: (a) Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Παντελεήμονα: *vita* of Pantoleon / Panteleemon, patron saint of physicians, in 1042 dodecasyllables;[6] (b) Παράδεισος: collection of 99 classicizing tetrastichs, based mainly on the *Apophthegmata Patrum* (see *CPG* 5560–5615), which formerly was sometimes ascribed erroneously to the fifth-century Neilos;[7] (c) Μετάφρασις τῶν ᾠδῶν: a rewording in 470

[5] *Cf.* V. Laurent, "Notes critiques sur de récentes publications," *EchOr* 31 (1932) 119.

[6] *Editio princeps* F. Morellus, *Elogium Sanctissimi Martyris Pantoleonis Graecis Jambicis olim ab auctore incerto scriptum et e Bibliotheca Regia erutum* (Paris 1605; reprinted *PG* 106.889–902); this edition is incomplete and offers only 336 verses. Later edition by L. Sternbach, *Ioannis Geometrae carmen de S. Panteleemone integrum* (Diss. class. philol. acad. litt. Cracoviensis 16 [1892]) 218–303, who used only two of the at least six extant manuscripts, and did not know the probable source text, a Passio (*BHG* 1412z) edited by B. Latyshev, *Hagiographica graeca inedita* (Mém. Acad. Imp. St.-Petersbourg 12.2 [1914]) 40–53.

[7] The *editio princeps* by Z. Skordylios, Νικήτα Φιλοσόφου τοῦ καὶ Δαβὶδ ἑρμηνεία εἰς τὰ τετράστιχα τοῦ μεγάλου πατρὸς Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζήνου. Τοῦ αὐτοῦ … Ἰωάννου τοῦ Γεωμέτρου ἐπιγράμματα (Venice 1563), was the basis for the later edition by F. Morellus, *Ioannis Geometrae Paradisus* (Paris 1593; repr. *PG* 106.867–890). A third edition—for the first time under the name of Neilos—followed, F. X. Werfer, *Acta Philologorum Monacensium* 3 (1820) 61–118, "Nili ascetae paraenetica e codicibus Darmstadiensi et Bernensi." *Cf.* F. Lauchert, "Der unter Nilos des Ältern Namen überlieferte Παράδεισος," *BZ* 4 (1895) 125–127; L. Voltz, "Zu dem Παράδεισος des Ioannes Geometres," *BZ* 5 (1896) 481–483; J. B. Bury, "The Παράδεισος of Joannes Geometres," *BZ* 7 (1898) 134–137; F. Scheidweiler, "Studien zu Johannes Geometres," *BZ* 45 (1952) 295–297; P. Speck, "Zur Datierung des sogenannten Paradeisos," *BZ* 58 (1965) 333–336; A. Cameron, *The Greek Anthology from Meleager to Planudes* (Oxford 1993) 339; M. D. Lauxtermann, *The Byzantine Epigram in the Ninth and Tenth Centuries* (Amsterdam 1994) 115. A new edition is being prepared by my colleague Björn Isebaert (Ghent University).

dodecasyllables of nine biblical pericopes which had won canonical regard in the Greek Church soon after the fifth century and were recited during morning services (Ex. 15:1–19, Deut. 32:1–43, I Reg. 2:1–10, Hab. 3:2–19, Is. 26:9–19, Ion. 2:3–10, Dan. 3:26–56, 3:57–90, Luc. 1:46–55, 68–79).[8]

Although the *editio princeps* was provided in 1764 by A. M. Bandini in his description of the fifteenth-century Florentine MS. *Medic.Laur.gr.* V 37,[9] the best-known edition so far is that by J. A. Cramer (*Anecd. Ox.* 352–366), dating from 1841 and based on the thirteenth-century *Par.Suppl.gr.* 352. This version of the text was, with a few changes, republished in Migne's *Patrologia Graeca* (106.987–1002). Finally, A.-P. Koumantos provided a new edition in 1975,[10] but unfortunately based himself solely on a seventeenth-century MS. from the Meteores (*Metamorph.* 402) and failed to notice the previous editions.

Already soon after Cramer's edition corrections were suggested: in his supplement to the *Greek Anthology* N. Piccolos formulated quite a few objections; L. Sternbach, who collated *Par.Suppl.gr.* 690 (twelfth cent.), proposed valuable emendations, as did F. Scheidweiler in his treatment of Geometres' poetic technique.[11] In anticipation of the present edition I published in this journal a secondary witness to the *Metaphrasis*, a paraphrase written in 518 dodecasyllables by an author unknown to us, and preserved in only one MS., the sixteenth-

[8] See M. De Groote, "Der byzantinische Zwölfsilber in Joannes Geometres' Metaphrase der Oden," *BZ* 96 (2003) 73–81.

[9] *Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae Mediceae Laurentianae* (Florence 1764–1770); *Accedunt supplementa tria ab E. Rostagno et N. Festa congesta necnon additamentum ex inventariis Bibliothecae Laurentianae* I (Leipzig 1961) 65–68.

[10] "Translation of the Nine Odes according to John Kyriotis Geometris," Δελτίον Βιβλικῶν Μελετῶν 3 (1975) 127–133.

[11] N. Piccolos, *Supplément à l'Anthologie grecque, contenant des épigrammes et autres poésies légères inédites* (Paris 1853) 243–244; L. Sternbach, "Analecta Byzantina," *Cheské Museum Filologické* 6 (1900) 308–314; Scheidweiler (*supra* n.7) 279, 281–282, 284, 286.

century *Par.gr.* 2743, written by Jacobos Diassorinos.[12] Furthermore, on the basis of these earlier contributions and a study of the full manuscript tradition which I had meanwhile undertaken, I was able to propose a list of corrections to the Cramer text and to examine Geometres' metaphrastic technique.[13]

The *Metaphrasis* has been preserved in the following eighteen manuscripts:[14]

A Athos, Ἰβήρων 539 (XV)
B Munich, *Bayer. Staatsbibl., Gr.* 65 (early XVI)
C Rome, *Bibl. Casan., Gr.* 1528 (XVI)
D Berlin, *Deutsche Staatsbibl., Phill.* 1463 (XVI)
E Modena, *Bibl. Est., Gr.* 65 (late XV)
F Paris, *Bibl. nat., Gr.* 2892 (XVI)
G Gießen, *Universitätsbibl.* 669 (XV)
H Athens, Ἱστορικὸν Μουσεῖον τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ 64 (XVIII)
I Rome, *Bibl. Vatic., Barb. gr.* 74 (XVII)
L Florence, *Bibl. Medic. Laur., Gr.* V 37 (XV)
M Meteores, Μεταμορφ. 402 (XVII)
N Naples, *Bibl. Naz., Gr.* II A 11 (early XVI)
O Oxford, *Bodl. Libr., Barocc.* 25 (early XIV)
P Paris, *Bibl. nat., Suppl. gr.* 690 (XII)
Q Rome, *Bibl. Vatic., Ottob. gr.* 217 (XVII)
R Rome, *Bibl. Angel., Gr.* 50 (XVI)
S Paris, *Bibl. nat., Suppl. gr.* 352 (XIII)
V Rome, *Bibl. Vatic., Gr.* 1268 (late XV)

Their mutual relationships can be represented in the following stemma:[15]

12 M. De Groote, "The *Paraphrasis* of Joannes Geometres' *Metaphrasis of the Odes*," *GRBS* 43 (2002) 267–304.

13 De Groote (*supra* n.8) 73–75, and "Joannes Geometres und das Metaphrasieren der Oden," *BZ* 97 (2004) 95–111, which includes remarks on grammar, vocabulary, morphology, and syntax.

14 For a complete description see M. De Groote "The Manuscript Tradition of Joannes Geometres' Metaphrasis of the Odes," *RHT* 33 (2004) [forthcoming].

15 See De Groote (*supra* n.14). As it is a copy of **S** (the folios of which will be indicated in the right margin), codex **I** will not be mentioned in the *apparatus criticus*. The same applies to **B**, **D**, **N**, **Q**, and **R**, which are, directly or indirectly, copies of **E**.

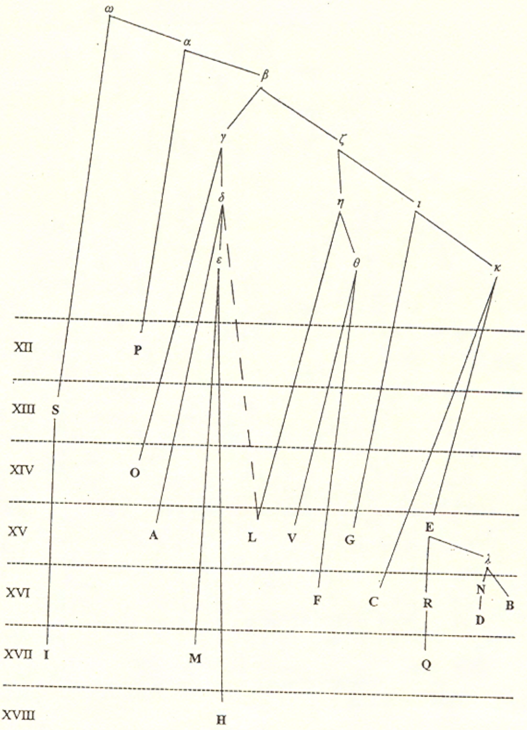

Consequently, the following additional sigla will be used:

α	= Pβ	**ζ**	= ηι
β	= γζ	**η**	= Lθ
γ	= Oδ	**θ**	= VF
δ	= Aε	**ι**	= Gκ
ε	= MH	**κ**	= CE

Codes: X^a, X^b: first hand, second hand; X^{ac}: ante correctionem; X^{ec}: e correctione; X^i: in linea; X^{mg}: in margine; X^{pc}: post correctionem; X^s: supra lineam; α̣: uncertain letter α

Abbreviations: *add.*: addidit, -erunt; *cett.*: ceteri; *comp.*: compendium; *del.*: deleuit, -erunt; *hom.*: homoeoteleuton; *illeg.*: illegibilis; *l(l).*: linea(e); *om.*: omisit, -erunt; *rep.*: repetiuit, -erunt; *sec.*: secundus; *tr.*: transposuit, -erunt; *(tr.)*: transpositio

Μετάφρασις τῶν ᾠδῶν

176^{r}

Ὠιδὴ α´

[Ex. 15:1–19]

Αἰγυπτίων πόντωσις, ᾠδὴ Μωσέως,
Αἰγυπτίων ὄλεθρος, Ἰσραὴλ κράτος.

Ἄισωμεν ᾠδὴν τῷ κραταιῷ κυρίῳ,
δόξης γὰρ ἐπλήρωσε τὴν οἰκουμένην,
τὴν ἵππον ὡς ἔρριψε καὶ τὸν δεσπότην
ἄρδην Φαραὼ πρὸς θαλασσίαν χύσιν.
οὗτος βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς καὶ πρόμος,
στρέφων τὰ δεινὰ πάντα πρὸς σωτηρίαν·
οὗτος Θεός μου, καὶ μόνον καὶ δοξάσω,
Θεὸς πατρῷος, τοῦτον ὑψώσω μόνον.
ἔθραυσεν ἐχθροὺς δεξιὰ σή, Χριστέ μου.
ὕδωρ διέστη πνεύματός σου τῇ βίᾳ,
ἔκρυψε πόντος ἐκκρίτους ἱππηλάτας,
εἰς τεῖχος ἐφράγησαν αἱ ῥευσταὶ φύσεις.
γλώσσας μεγίστας εἶλες, ὀφρῦν βαρβάρων.

SPOAMHLVFGCE

4 Num. 14:21; Ps. 71:19; Hab. 3:3 **5** Ex. 14:21–28 **6** *cf.* Io. Geom. 324.32 **7/8** Eccli. 51:2 **9** Ps. 85:12, Is. 25:1 **8** *cf.* Io. Geom. 281.27 **11** Iudith 13:14; *cf.* Io. Geom. 286.6 **15** Ps. 11:4

Metaphrasis titulus *post* ᾠδῶν *add.* διὰ στίχων P, *post quod* τοῦ σοφωτάτου γεωμέτρου ἰωάννου *add.* P$^{b.mg}$, *add.* διὰ στίχων ἰωάννου O, *add.* ἀπὸ φωνῆς (ἀποφωνῆς C, ἀπο φωνῆς E) ἰωάννου γεωμέτρου δLFι, *om.* V
Odae primae titulus A^{mg}F^{mg}ι^{mg}, *om.* POεL **1/2** *om.* V **1** L$^{b.mg}$ **2** *post* κράτος *add.* ἄσωμεν τῷ κυρίῳ (= *Ex. 15:1b*) OG^{mg}κ, *add.* ⟨ἄ⟩σωμεν τῷ κυρίῳ. ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται *in pagina opposita* L^{b} **5** τὴν *om.* ι *post* ἵππον *add.* γὰρ L^{a}θι δεσπότην] ἱππότην α **7** σκεπαστὴς] σκέπας τὲ P πρόμος] πρόκος V **8** στρέφων τὰ] στρέφοντα VE πάντα *bis* G **9** μόνος β **10** πατρῷος *rep.* M^{mg} **11** δεξιᾶ σῆ V χριστός L^{a} **12** σοῦ Oε **13** ὑππηλάτας V **14** εἰς] ὡς L^{b} ἐφράγησαν *Scheidweiler*] ἐρράγησαν SγL^{a}Fι, ἐπάγησαν PL^{b}, ἐράγησαν V αἱ] ὡς δ **15** ὀφρῦς P εἶλεν V, *post* εἶλες *add.* φρεσι F^{ac} βάρων *comp.* M, βαρβάρων *recte* M^{mg}

ἄβυσσος ἐκπέπωκε τοὺς ἀνουστάτους,
σφοδρῶς ἔδυσαν ὡς μόλιβδος εἰς βάθος.
ἦξας δὲ λαὸν ἔκκριτον σὸν χειρί σου,
ἐχθρῶν ἀνοίκτων ἐξέσωσας μυρίων,
ᾤκισας εἰς γῆν ἡδονῶν πηγὴν ὅλην.
ὤδιναν ἔθνη καὶ παρωργίσθη γένη
οἰκοῦντα κύκλῳ καὶ λάτραι θεῶν νόθων.
εἴληφε Μωὰβ καὶ Φυλιστιεὶμ τρόμος,
ἔφριξε πᾶς τις σῶν βραχιόνων σθένος,
ἕως παρῆλθον οὓς ἐκληρώσω μόνους,
εἰς γῆν ποθεινὴν ἣν ἐπηγγείλω πάλαι.
ἀνθ᾽ ὧν κροτοῦντες κυμβάλοις καὶ τυμπάνοις,
ψαλτηρίοις, φόρμιγξιν, ὀργάνοις, λύραις
καὶ πᾶσιν ἄλλοις εἴδεσι μουσουργίας,
νίκας, τρόπαια, δόξαν ᾄδομεν μόνῳ
σοὶ τῷ κρατοῦντι καὶ θεῶν Θεῷ μόνῳ,
ὡς εἰς θάλασσαν ἵππον, ἁρματηλάτας
ἔκρυψας, ὡς φάλαγγα Φαραωνῖτιν,
ὁ δ᾽ Ἰσραὴλ ὥδευσε τὴν ὑγρὰν χύσιν.

SPAMHLVFGCE O inde a l. 17

24 Ps. 88:11; 117:15–16; Sap. 11:21; *cf.* Io. Geom. 266.26 **30** *cf.* Io. Geom. 347.29 **32/33** Ex. 14:21–28 **34** Ex. 14:29; Ps. 105:9; *cf.* Greg. Naz. *De moderat. in disput.* 16

16 ἐκπέπτωκε S^ac^PηE **17** σφοδρὸς G μολυβδος *sic* O, μόλοβδος H ἐς OH βάθους V^ac^ **20** ὤκησας PMLFι *et forsan* O, ᾤκησας AV **21** παροργίσθη θG γένος ζ **22** νόθων] μύθων P **23** φιλιστιεὶμ A, φιλυστιεὶμ ζ **24** ⟨ἔ⟩φρυξε O^ac^, ἔφρυξε AM πᾶς τις] πάντις V *post* σθένος *add.* προς σκηνωμ` πρ^ο^ ς̣^υ^ ọὐḷẹ̣ην κατ̣ọλ (*uoluitne* κατόλ⟨ωλεν⟩?) S^b.mg^ **25/26** *om.* α **27** ἀνθῶν θE κρατοῦντες τυμπάνοις καὶ κυμβάλοις δ, *post quod* καὶ πᾶσιν ἄλλοις εἴδεσι μουσουργίας (= *l. 29*) *add.* ε **28** ψαλτηρίαν V **30** ἄδομαι L **31** θεῶν θεῷ *tr.* δ θεῷ S^ec^ **32/34** *om.* α **32** ὡς *scripsi*] οἷς S (*cf. 9.19*) **33** φαραωνῖτιν *scripsi*] φαραωνίτιν S **34** *post* χύσιν *add.* ξηρὰν καθως περ πεζὸς ὑμν` σ^ό^ πατ̣ S^b.mg^ (*uoluitne* ὑμνῶν σέ, πάτ⟨ερ⟩?)

Ὠιδὴ β′

[Deut. 32:1-43]

Νόμου πάλιν γραφέντος ᾠδὴ Μωσέως.

Οὐρανέ, πρόσσχες, γῆ δ', ἐνωτίσθητί μου,
καὶ προσδοκάσθω φθέγμα τοὐμὸν ὡς δρόσος,
ὡς ὄμβρος ἐπ' ἄγρωστιν, ὡς νιφὰς χλόῃ.
εἷς ἐστιν ἡμῖν, εἷς Θεός, Θεὸς μόνος,
σοφός, δίκαιος, πιστός, ἰσχυρὸς μόνος·
ὁδοὶ δὲ τούτου καὶ τρίβοι πᾶσαι κρίσεις.
οὗτος δὲ λαὸς μωρός, οὐ σοφὸς κρίσιν,
λαὸς πονηρὸς καὶ παρεκτετραμμένος.
ποίων καλῶν τίνουσι κυρίῳ γέρα;
οὐκ αὐτὸς οὗτος σῶμα σὸν διαπλάσας
καὶ χερσὶ πήξας καὶ διαρθρώσας μέλη,
υἱόν τε τάξας καὶ πατὴρ κεκλημένος,
ἀρχήν τέ σοι δοὺς τῶν ὁρωμένων ὅλων;
ἄφες τὰ κοινὰ καὶ σκόπει τῶν σῶν ὅσα·
πατὴρ ἐρεῖ σοι ταῦτα, πρεσβύτης γέρων.
Ἀδὰμ τὸ πρῶτον ὡς διέσπειρε γόνους,
ἔνειμεν ἔθνη καὶ καθίστα τοὺς ὅρους·

SPAMHLVFGCE O usque ad l. 3 et inde a l. 6

2 Is. 1:2; *cf.* Io. Geom. 341.15 **4** Ps. 71:6; Is. 55:10; Os. 6:3 **5** II Reg. 7:22; Sap. 12:13; Eccli. 36:4; Is. 44:6.8; 45:5.6.14.21; 46:9; Bel 41; Ioel 2:27 **7** Dan. (Th) 4:34 **9** Matth. 17:17; Luc. 9:41; Phil. 2:15 **13** Is. 63:16 **15** *cf.* Io. Geom. 277.32 **18** Gen. 10:1–32; Act. 17:26

Odae secundae titulus P^{mg}A^{mg}L^{mg}F^{mg}E^{mg}, *om.* Oε **1** S$^{b.mg}$, *om.* OV γραφέντα ι *post* μωσέως *add.* πρόσεχε οὐρανὲ καὶ λαλήσω (= *Deut. 32:1a*) F^{mg}, *add.* πρόσεχε οὐρανὲ GC^{mg}E **2** πρόσσχες *scripsi sicut* M^{ac}] πρόσχες *codd.* δ' *om.* δ **3** καὶ συγκατέλθοι S^{b} τουμὸν *sic*: το O^{s} **4** ὡς^{1}] ἐπ' V ἄγνωστιν V νιφὼς A, νιφὸς M χλόην δζ **5** εἷς^{2}] εἶ V, εἶ F **7** ὁδοὶ] ὅσοι δ κρίσιν L^{a} *sicut l. 8* **8/9** μωρὸς-λαὸς *om. ob hom.* G **8** L$^{b.mg}$ κρίσει O, κρίσις V **9** πονηρὸς *bis* O παρεκτετραμμένος] διάστροφον γένος P **10** οἵων α τινύουσι δ **11** οὗτος *bis* O διαπλάσαι L^{a} **15** τῶν] τα L^{a} **16** σε γ **17** γένους V **18** ἔνειμεν] <?>νημας O ἔθνει A καθιστᾶ AML^{b}, καθιστᾷ H, καθίσα θ ὅρους OA

ἄλλους μὲν ἄλλοις ἀγγέλοις ἐπιστάταις,
αὐτὸς δ’ ἑαυτῷ κλῆρον εἴληχε μόνῳ
τὸν Ἰσραὴλ σχοίνισμα, τοὺς Ἁβραμίδας.
ὀφθαλμὸς ἦν ἄγρυπνος αὐτῷ προσβλέπων,
πηγὴν ῥέουσαν τὴν ἄνυδρον δεικνύει·
παρεμβαλὼν ἕστηκεν εἰς φρουρὰν κύκλῳ, 176^{v}
ὡς ὄμματός τις ἐξετήρησε κόρην,
ὡς ἀετὸς πτέρυξιν εὖ ἡπλωμέναις
συνεῖχεν αὐτούς, εἶχε καὶ μεταφρένων
ὕπερθε χρυσῶν, ὡς νεοσσοὺς ἠγάπα.
ἀνῆξεν εἰς γῆν ἰσχύος πεπλησμένην,
πολλῶν ἔπλησεν ἡδονῶν πικρὸν στόμα·
ἔλαιον ἐξέρρευσε καὶ μέλι πέτρας,
βοῶν καλῶν τύρωμα, θρεμμάτων γάλα,
ἀρνῶν, ἐρίφων, στέαρ ἐκ μόσχων νέων,
αἷμα σταφυλῆς, ἡδὺ τοῦ πυροῦ κράτος
ὡς χόρτον εἶχον, παντάπασιν ἐτρύφων.
πλησθεὶς Ἰακὼβ ἐξελάκτισε μέγα,
ὡς εὐτραφής τις, ὡς πλατύς τε καὶ μέγας·
ὡς πῶλος ᾄττων τοῦ Θεοῦ παρετράπη,
κρημνοὺς δὲ καὶ φάραγγας εἶχε καὶ πέτρας.
ἔθυσε πικροῖς φεῦ θεοῖς καὶ προσφάτοις,

SPAMHLVFGCE O usque ad l. 24 et inde a l. 28

20/21 Deut. 7:6 **25/26** Ps. 16:8 **26** Ex. 19:4 **30** Deut. 8:7–10; 11:11–15 **31** *cf.* Io. Geom. 276.31, 290.20 **31/32** Deut. 31:20; Ps. 80:17 **36** Deut. 31:20; Ier. 5:7; Os. 13:6 **39** *cf.* Io. Geom. 273.9 **40** Ps. 80:10; I Cor. 10:20

19 ἀγγέλους ἐπιστάτας β **20** ἑαυτὸν A, αὐτῷ H ἤληχε O^{ac} μόνον β **21** τὸν] τοῦ V ἀβραμίδας POζ **22** πρὸβλέπων *sic* V **24** παρεμβολῶν ε ἔστηκας S, ἔστηκεν PML^{a}Fι, ἔστυκεν V **25** ἔμματος P ἐξετήρεσε S^{ac} **27** εἶχεν V **29** εἰσχύος A^{ac} πεπλασμένην L^{a} **30** πολλὸν L^{a} πικνὸν L^{a} **31** ἐξέρευσε OALι, ἐξεύρεσε M, ἐξέλευσε V **34** κράτους V **35** πάντα πᾶσιν SLFι, πάντα πᾶσι O **36** ἐξελάκτησε O^{ac}ζ μεγά S **37** εὐτραφείς A τις] τε H μέγα F **38** πόλος AF^{i}E **39** κρυμνοὺς ζ φάραγγα O, φάλαγγας AM, φραγγας *sic* G **40** προσφύτοις P, προσφάτης F^{i}

θεοῖς βδελυκτοῖς, οὓς ἔγνωσαν οὐδέπω.
λιπὼν δὲ τὸν τεκόντα καὶ τρέφοντά σε,
θεοὺς ἐποίεις τοὺς τεκόντας τὴν πλάνην.
εἶδε τὸ φρικτὸν ὄμμα καὶ ζηλοῖ μέγα,
θυμοῦ γεμισθὲν εἶπεν· Ἐξαποστρέψω
πρόσωπον ἡδὺ τοῖς στραφεῖσι τὰς φρένας.
πῦρ ἐκκέκαυται, θυμὸς ἤρθη καὶ φλέγει
καὶ γῆν φάγῃ καρπούς τε καὶ τὰ γῆς βάθη,
καὶ πᾶν συνάξω δεινὸν εἰς αὐτοὺς τάχος,
πᾶν ἐκκενώσας τῆς φαρέτρας μου βέλος.
λιμῷ τακήσῃ, βρῶσις ὀρνέων ἔσῃ,
γένος πονηρόν, πλῆρες ἰοῦ θηρίον,
πικραῖς τενόντων συντελεσθήσῃ πάθαις.
στελῶ κατ' αὐτῶν θῆρας ἠγριωμένους,
ἔξω μαχαίρας, ἐν ταμείοις τοὺς φόβους,
ὁμοῦ δὲ πάντα· παρθένῳ νεανίας
καὶ σὺν γέροντι μαστὸν ἕλκον παιδίον.
εἶπον· Διασπερῶ σε, θήσω νωνύμους,

SPAMHLVFGCE O usque ad l. 45 et inde a l. 49

41 Deut. 13:3.7 **45** Deut. 31:17 **47/57** Deut. 28:15–68 **47** Ier. 15:14; 17:4 **48** Gen. 3:14 **50** Iob 6:4; Ps. 7:13–14; 37:3 **50/51** Ez. 5:16 **51** Deut. 28:26.48 – *cf.* Io. Geom. 323.15 **52** *cf.* Greg. Naz. *Carm. mor.* 34.245; *Carm. de se ipso* 40.16 **53** Leu. 26:25; Ez. 5:17 **54** Leu. 26:22; Ios. 23:5; Ier. 8:17; Ez. 5:17 **55** Deut. 28:66–67; Thren. 1:20; Ez. 7:15 **56/57** Thren. 1:18; 2:21; Am. 8:13 **58** Deut. 28:64

41 οἷς β ἔγνωσαν] ἔθυσαν OAMηG, ἔθυσεν H, ἔθησαν κ **42** λιπὸν θ τρέφοντά] σῴζοντά S **44** εἶδεν LF, ἶδεν V μεγά S **45** *partim illeg.* O ἐξαποστρέφω α **46** ἡδὺ *Scheidweiler*] ἰδοὺ *codd.* τραφῆσι V, τραφεῖσι F **47** πῦρ ἐκκέκαυται] παρεκκέκαυται ζ, πῦρ ἐκ L[b.mg] φλέγη S **49** συνάξον F[i.ac] **50** *om. ob hom.* θι πᾶν ἐκκενώσας] καὶ πᾶν κενῶσα P, καὶ πᾶν κενώσω γL[b.mg] βέλος] λόγε S[i.ac] **51** βρώσης V **52** *post* πονηρόν *add.* καὶ δ ἰοὺ M θηρίου GE **53** τεμνόντων S, κταινόντων O, τεμόντων V συντελεσθείσῃ S, συντελεσθή V σπάθαις P, σπάθες O, παθος *sic* F[i] **54** στελλ S[ac], τελῶ H **55** ἄξω δL[b.mg]V τιμίοις V **56** παρθένους γ, παρθένος ζ **57** μασθὸν ζ **58** εἶπα L διασπερῶ σαι E[i] θύσωνὠνύμους V, θύσωνωνύμους F

εἰ μὴ δι’ ὀργὴν βαρβάρων παραφρόνων,
μακροχρονούντων, μὴ συνεκτρίψωσί σε
καὶ κομπάσωσι καὶ λαλήσωσι μέγα·
Ἡμῶν ἔδρασε ταῦτα χείρ, οὐ κυρίου.
ἔθνος γὰρ ἄφρον καὶ παρεκτετραμμένον·
ἐς ὕστερον δὲ ταῦτα γνώσονται τάχα.
διώξεται γὰρ εἷς μόνος πῶς χιλίους,
καὶ μυρίους κλινοῦσι πῶς μόνοι δύο,
εἰ μὴ Θεὸς πέπρακεν αὐτοὺς εἰς φόνον
καὶ χερσὶν ἐκδέδωκε ταῖς ἐναντίων;
θεοὶ γὰρ αὐτῶν οὐδὲν ἶσοι τῷ μόνῳ·
παραφρονεῖ, μέμηνεν ἔθνη τὰ ξένα,
οἷς ἄμπελος μὲν Σοδόμων καὶ Γομόρρας,
χολῆς σταφυλή, πικρίας πλήρης βότρυς,
θυμὸς δρακόντων οἶνος, ἰὸς ἀσπίδων.
οὐ συμφορήσας ἐσφράγισα ταῦτά μοι,
καὶ πάντα κεῖται νῦν τεθησαυρισμένα;
ἐν ἡμέρᾳ τίσουσι ταῦτα τῆς δίκης·
ὁ καιρὸς ἐγγύς, ἠκόνηται τὸ ξίφος,
τὸ τόξον ἐντέτακα, τῇ νευρᾷ βέλος.

SPAMHLVFGCE O usque at l. 70 et inde a l. 74

62 Deut. 8:17 **63** Ier. 4:22 **65** Is. 30:17 **67** *cf.* Greg. Naz. *Christus patiens* 1425 **68** Iud. 2:14 **73** Iob 20:16 **75** II Petr. 3:7 **76** Rom. 12:19; Hebr. 10:30 **77** Apoc. 1:3; 22:10 – Ps. 44:6; 119:4

60 σε O^{s} **61** κομπάσουσι L^{a}θι λαλήσοσι V, λαλήσαόσι κ **62** κηρίου S **63** ἄφρων AF^{i}, ἄφρονον L **64** ἐσύστερον S, εἰς ὕστερον OLFι, εἰσύστερον δ, εἰς ὕστρον V γενήσονται S **65** χειλίους S^{ac}, λιλίους V **66** μυριάδας A κλίνουσι V πως L μόνοι δύο *tr.* A^{ac} μόνοι] μόνος S^{ac}, μεν οἱ V, μεν ο F^{ac} **67** πέπραχεν O αὐτὸς G φθόνον S **68** ἐκδέδωκεν V ταῖς] τῶν εζ **69** αὐτὸν L ἴσοι δ τῷ *om.* S νόμω ι **70** παραφρονῆ S, παράφρον εἰ V μέμηνας S, μέμηλεν δ, μέμεινεν V **71** σοδόμον E **72** σταφυλῆς P πλήρης] πολὺς δ **73** ἰὸς] υἱὸς A **74** ἐφράγισας κ **76** κτίσουσι V **77** ξύφος V **78** ἐντέταται O εζ, ἐντέτακται A νεβρᾶ G^{i} βέλος] τόξο O$^{i.ac}$

κρινεῖ γὰρ αὐτοὺς κύριος καὶ τοῖς λάτραις
ὀφθαλμὸν ἡδὺν ἐμβαλεῖ πεφρικόσιν·
εἶδε γὰρ αὐτοὺς ἐκτόπως παρειμένους,
ἐξηπορημένους τε καὶ λελοιπότας.
ἰδὼν ἔφησεν· Οἱ θεοὶ ποῦ καὶ φίλοι,
ἐφ’ οἷς ἐθάρρουν, ἐξεκόμπαζον μέγα,
ὧν θυσιῶν τὸ στέαρ, ὧν σπονδῶν ῥύσιν
εἰς πλῆρες εἶχον ἡδὺ βρῶμα καὶ πόμα;
οὗτοι γενέσθων σύμμαχοι καὶ προστάται.
οὐκ ἔστι, γνῶτε, πλὴν ἐμοῦ Θεὸς μόνος,
οὐκ ἔστι, κἂν δράμητε γῆν τε καὶ πόλον·
ἐγὼ τελευτῆς καὶ πνοῆς ὁ ταμίας,
ἐγὼ πατάσσω, φάρμακον δὲ τραυμάτων
ἐγὼ τίθημι· τίς σε χειρῶν ἐξέλοι 177r
ἐμῶν κρατουσῶν γῆς, πόλου καὶ τῶν κάτω;
αἴρω πρὸς ὕψος χεῖρα, τοῦτο δ’ ὀμνύω·
Ζῶ καὶ χρονίζω κρεῖττον αἰώνων ὅλων,
ζωὴ δὲ μᾶλλον καὶ πνοὴ πάντων ἔφυν.
ἐμὴν μάχαιραν ἀστραπῆς τιθῶ φλόγα,

SPAMHLVFGCE O usque ad l. 95

79/80 Ps. 134:14; Hebr. 10:30 **83** Ier. 2:28 **88** *cf.* Io. Geom. 327.6 **88/89** II Reg. 7:22; Sap. 12:13; Eccli. 36:4; Is. 44:6.8; 45:5.6.14.21; 46:9; Bel 41; Ioel 2:27 **90** I Reg. 2:6; IV Reg. 5:7; Tob. 13:2; Sap. 16:13; Iac. 4:12; *cf.* Io. Damasc. *Hom. in sabb. sanct.* 28 **91/92** Is. 19:22; *cf.* Io. Chrysos. *Hom. in Gen.* 20.3 **92/93** Iob 10:7; Is. 43:13 **96** *cf.* Io. Geom. 318.18; 321.6

79 γὰρ *om.* S αὐτοῖς β **80** ἡδὺν] ἰδεῖν δ πεφρικόσι A **81** εἶδεν PL^{b} **82** λελοιπότας] πεπραμένους P **83** ἔφυσεν θ ποῦ] του *sic* A **84** ἐξεκόμπαζον] οἷς ἐκόμπαζον POζ, καὶ ἐκόμπαζον δ μεγά S **85** σποδῶν SOAL^{b}θι, ποδῶν PL^{a} **87** γενέσθω Pθ, γενέθλων L^{a} **88** L$^{b.mg}$, *om. ob hom.* θι **89** οὐκ ἔστι *om.* G κὰν S, κᾷν H δράμητε *legi non potuit* A, δραμῆτε VF^{ec}, δράμηται G^{i} **90** τελευτῆς] θανάτου P ὁ ταμίας] αὐτοκράτωρ PQ^{ac} ταμίας] ταμείας AMη, *post quod* ἐγὼ θανάτου καὶ πνοῆς (πνωῆς V) αὐτοκράτωρ *add.* β **92** σε] δὲ δL^{b} ἐξέλη γηκ, ἐξέλει G τίθιμι V, θημι E **93** ἐμὸν V κρατοῦσι α **94** τούτω P δ’ ὀμνύων S, δ’ ὀμνύω LF, δομνύω V **95** κρείττων L^{a} ὅλον V, ὅλην G **96** ζωῆ θ ἔφην VC^{ac}, ἔφιν E

ἀνθέξεται δὲ χεὶρ ἐμὴ τῶν κριμάτων,
καταξανῶ μάστιξι τοὺς ἀποστάτας·
βέλη μεθύσω τῶν βροτείων αἱμάτων
καὶ τὴν ἐμὴν μάχαιραν ἐκ τῶν σωμάτων.
οὕτω στρατηγήσαντος ἄρτι κυρίου,
σκίρτα μέν, αἰθήρ, οὐρανὸς σὺν ἀγγέλοις,
καὶ προσκυνεῖτε πᾶσα τῷ κτίστῃ κτίσις·
ἔθνη, χάρητε, κλῆρος, υἱοὶ κυρίου.

Ὠιδὴ γʹ

[I Reg. 2:1–10]

Ἄννης Σαμουὴλ μητρὸς εὐχαριστία.

Ὡς ἐκρατύνθην κυρίῳ τὴν καρδίαν,
ἤρθη κέρας μου τῷ Θεῷ, καὶ τὸ στόμα
ἐξεπλατύνθη καὶ κατ᾽ ἐχθρῶν ἰσχύει.
οὐκ ἔστιν οὐδεὶς κύριος πλὴν σοῦ μόνου,
δίκαιος οὐδεὶς ὡς σύ μοι Θεὸς μόνος.
ταῦτ᾽ οὖν ὁρῶντες, τοὺς ὑπερκόμπους λόγους

SPMHLVFGCE   O inde a l. 100   A usque ad l. 99

100/101 Ier. 46:10; Ez. 21:13–22 **103** *cf.* Io. Geom. 304.17, 27
(**Od. 3**) **2/36** Luc. 1:46–55 **2** Is. 61:10; Luc. 1:47 **5** Deut. 32:39; II Reg. 7:22; Sap. 12:13; Eccli. 36:4; Is. 44:6.8; 45:5.6.14.21; 46:9; Bel 41; Ioel 2:27 – *cf.* Io. Geom. 327.6 **6** Deut. 32:4 – *cf.* Io. Geom. 338.18 **7/9** Ps. 74:6

100 βροτῶν E^{ac} **101** *om. ob hom.* OV **102** ἄρτι] ἄντι ε **103** σκιρτὰ S, κίρτα G συναγγέλοις E **104** προσκυνεῖται LF^{i}
Odae tertiae titulus $S^{mg}P^{mg}L^{mg}F^{mg}\kappa^{mg}$, *om.* O ε **1** $S^{b.mg}$, *om.* OV ἅννης *scripsi*] ἄννης SPεFι, ἄνης L εὐχαριστία *partim illeg.* S, *post* εὐχαριστία *add.* ἐστερεώθη ἡ καρδία μου (= *I Reg. 2:1b*) F^{mg}κ, *add.* ἐστερεώθη ἡ καρδία G **3** ᾔρθη H, ἥρθη κ **4** ἐξεπλητύνθη V ἰσχυίου V **5** πλὴν] ὡς G^{ac} σου εLκ, τοῦ θ, σύ μοι θεὸς G^{ac} (*cf. l. 6*) **6** G^{mg} οὐδεὶς ὡς] οὐδαῦ O **7** ταύτοῦν V, τ᾽ αὖτ᾽ οὖν F ὑπερκόσμους V

ἐκκλινέτω πᾶς μηδὲ χειλέων πρόῃ,
μηδ᾽ ὄγκον ἄρῃ, μὴ φρεσί, μὴ καρδίᾳ·
Θεὸς γὰρ οὗτος γνώσεων ὁ δεσπότης,
τέχναι δ᾽ ἕτοιμοι τῷ τεχνουργῷ τῶν ὅλων.
τόξον κραταιῶν ἠσθένησεν εἰς τέλος,
οἱ δ᾽ ἀσθενοῦντες ζωννύονται τὸ κράτος·
πεινῶσιν ἄρτων οἱ πρὶν ἐμπεπλησμένοι,
πεινῶντες οἱ πρὶν γῆν παρῆκαν ἐκ κόρου·
τίκτει μὲν ἑπτὰ κοιλία στειρουμένη,
ἄλλη δ᾽ ἄτεκνος, ἡ πρὶν εὐτεκνουμένη.
Θεὸς χορηγὸς καὶ τελευτῆς καὶ πνοῆς,
βάλλει καθ᾽ ᾅδου, πρὸς τὸ φῶς ἕλκει πάλιν.
ὑψοῖ, ταπεινοῖ, πτωχίσας ἢ πλουτίσας.
πένητας ἐκ γῆς ἐξανιστᾷ, κοπρίας
πτωχοὺς ἐγείρει, κυκλικῶς πάντα στρέφει,
θρόνοις δυναστῶν ἐγκαθίζει τοὺς κάτω.
εὐχάς τε πληροῖ καὶ δικαίων τοὺς χρόνους
ἐπευλογεῖ, δίδωσιν εὐετηρίαν·
ἰσχυρὸς ἀνὴρ οὐκ ἐν ἰσχύι σθένει,
Θεὸς δὲ τούτου συμπατεῖ τὸν ἐνστάτην.
μηδεὶς φρεσὶ γοῦν μηδὲ πλούτῳ, μὴ βίᾳ

SPMHLVFGCE   O usque ad l. 17 et inde a l. 23

13 Is. 40:29; *cf.* Greg. Naz. *Epist.* 44.5 **16** Ps. 112:9 **18** *cf.* Io. Geom. 300.16 **18/19** Deut. 32:39; I Reg. 2:6; IV Reg. 5:7; Tob. 13:2; Sap. 16:13; Iac. 4:12 **20/24** Iob 5:11; 12:19; Ps. 112:7–8; Prou. 3:34; Eccli. 10:14; Ez. 21:31; Luc. 1:52–53 **22** *cf.* Io. Geom. 281.27

8 μὴδὲν *sic* P πρόει P, πρώη V **9** καρδίαν εζ **10** γνώσεως εθ **12** κραταιὸν PεL^{b}θι, δυνατῶν O **13** ζωνύονται L, ζωνίνονται V, ζωννύοντε G **14/17** *transposui I Reg. 2:5 nisus*] 16-17-14-15 *codd.* **14** ἄρτον Oεζ ἐμπεπλημένοι L **15** οἱ – γῆν] εἰς γῆν πρὶν θ οἳ L, *post* οἱ *add.* γῆν ι **19** πάλιν] πέλει θ **20** πλουτίσας (πλουτήσας ε) ἢ πτωχίσας (*tr.*) εζ **21** πένιτας SV **23** τὸν P **25** ἐπ᾽εὐλογεῖ O, ἐπεὐλογεῖν V, ἐπευλογεῖν F, ἐπευλογει *sic* C, ἐπευλόγει E **26** ἐνισχύει OM **28** φρεσὶν V γ᾽ οὖν F πλάτω θ, πλάτει ι βίω P

σοφός, κραταιός, πλούσιος σθένων μέγα
μέγα φρονείτω. πάντα ῥεῖ, πάντα στρέφει,
φόβος Θεοῦ βέβαιον ἐν βίῳ μόνον·
τῆς ἀρετῆς ἡ κτῆσις οὐ θνήσκει χρόνῳ.
πόλονδ᾽ ἀνῆλθε κύριος, βροντᾷ μέγα,
ἐξ ὑστέρου γῆς ἄκρα κρίνῃ σὺν δίκῃ·
οὗτος παρέξει τοῖς κρατοῦσι τὸ κράτος,
κέρας δὲ χριστῶν οὐρανοῦ θήσει μέχρι.

Ὠιδὴ δʹ

[Hab. 3:2–19]

Τοῦ δεσπότου σάρκωσιν Ἀμβακοὺμ ἔφη·

Φήμης με τῆς σῆς ἔσχε, κύριε, τρόμος,
ἔργων δὲ τῶν σῶν θάμβος ἐξέστησέ με.
ὡς γνωστὸς ἡμῖν ἐν δυσὶ ζωαῖς ἔσῃ,
ὡς ἐκφανὴς δὲ τῶν χρόνων ἐπ᾽ ἐσχάτων·
καιρῷ δὲ λάμψεις καὶ φόβῳ πεφρικότος
οἴκτου σὺ μνήσῃ καὶ καταστείλῃς δέος,

SPOMHLVFGCE

30 *cf.* Heraclit. Test. 1 (= Diog. Laert. 9.8); Test. 6 (= Pl. *Crat.* 402A8); Io. Geom. 281.27; 323.4; Simplicius *Comm. in Arist. Physic.* 5.4; 8.8
(**Od. 4**) **2** Deut. 2:25

29 σθενέων θ μεγά S, μεγάς V, μέγας Fι **30** μεγά SV φρονείτῳ L **31** θεοῦ *om.* ι βὲβαὶ O, βιαιον *sic* L^{a} **32** κτίσις OηG^{ac}, κτῖσις E χρόνον ε **33** πόλονδ᾽ Scheidweiler] εἰς οὐρανοὺς *codd.*; *cf. Paraphr. l. 220* ἀνῆλ *sic* O βροντᾷ μέγα] βροτῶν L **34** ὑστέγου ε κρήνη S, κρινεῖ O, κρίνει ζ **35/36** *om.* H **36** *om.* POMζ
Odae quartae titulus S^{mg}P^{mg}L^{mg}F^{mg}κ^{mg}, *om.* Oε **1** *om.* OV σάρκωσις S^{a} ἀββακοὺμ ε, ἀβακοὺμ Lι *post* ἔφη *add.* κύριε εἰσακήκοα την *sic* (= *Hab. 3:2a*) F^{mg}, *add.* κύριε εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου ι **2** μήμης M, ὡς μου φαίνεται μνήμης θελει *sic* M^{mg}, μνήμης H, φήμής L$^{b.ec}$, μήμής V, ήμής F (φ F^{mg}) κύριε] χριστέ ε τρόμος] τὸ κράτος ε, κράτος Oζ ἐξέτησέ O **4** ζωῆς V **5** ἐκφανῆς SO, ἐμφανὴς PV^{ac}, ἐμφανεὶς V^{pc}, ἐκφανεὶς F **6** λάμψει H, λάμψης L$^{a.ec}$ι πεφρικότες O **7** οἴκτα M, ὀικτα H μνήσει θ δεός S, δέους *forsan* E

ὡς ἐξανίσχεις γῆς ἑῴας φωσφόρος,
λέων καθώσπερ ἐξ ὄρους κατασκίου.
σῆς ἀρετῆς ἔκρυψεν οὐρανοὺς πλάτος,
ἔπλησε δόξης τὴν ὅλην οἰκουμένην,
οὗ φέγγος ὡς φῶς, χερσὶν ἰσχύος κέρας,
φίλτρον κραταιόν, οἶκτος οὐκ ἔχων πέρας·
οὗ πρὸ προσώπου ἐκπορεύσεται λόγος,
παιδευτικὴ μάχαιρα, δίστομον ξίφος.
ἔστης, ἐσείσθη χθών· ἐπεῖδες, τήκεται
ἔθνη κραταιά, τῇ βίᾳ διεθρύβη
ὄρη πετρῶν τε σκληρότης διερράγη.
πᾶς ἐπτοήθη Μαδιάμ, πᾶς Αἰθίοψ.
καθ’ ὑδάτων στείλειας ὀργὴν μὴ σύ γε,
θυμὸς δὲ τοῖς ῥέουσι μὴ σὸς ἐμπέσοι,
μηδ’ ἐν θαλάσσῃ σὴ παρόρμησις, μέδον;
ἔβης ἐφ’ ἵππους, ἱππάσῃ σωτηρίαν.
τενεῖς τὸ τόξον καὶ κατὰ σκήπτρων βαλεῖς. 177[v]
ῥαγήσεται γῆ ναμάτων ἀειρρύτων.
ὠδὶς ἐπέλθοι τοῖς βλέπουσι σὴν χάριν
καὶ συνταράξεις ὑδάτων τὰς πλημμύρας·

SPMHLVFGCE O usque ad l. 10 et inde a l. 14

8 ἐξανίσχει P, ἐξανίσχης ε γῆς *om.* κ **8/9** cf. Io. Geom. 308.1 **9** Ps. 9:30; 16:12; Ier. 27:44; 30:13 **11** Num. 14:21; Ps. 71:19 – *cf.* Io. Geom. 344.27 **15** Hebr. 4:12; Apoc. 1:16; 2:12; *cf.* Eustath. *Comm. ad Hom. Od.* 3.332; Io. Geom. 328.16 **16** Iud. 5:4; Ps. 103:32 **16/17** Ex. 15:15 **19** Ex. 15:16 **24** Ps. 57:8 **25** Num. 16:31

9 ὅρους L **10** ἀρετῆς] οὐρανὸς P οὐρανοὺς] ἀρετῆς P, οὐρανὸς ε **11** δόξαν ε, δόξα ζ **13** φίλκτρον S, φίλτρων L[a] **14** πρὸ προσώπων SO, προπροσώπων P, προπροσώπου Vκ, πρπροσώπων *sic* F ἐκπορεύεται P **15** παιδευτικῆ θ δίστομου *sic* V **16** ἕστης *uoluit* O ἐπείσθη S, σείσθη G τήκεται] τὴκέτεθνη V, τήκετἔθνη F[ec], τήκετ’ ἔθνη ι **17** κραταιᾶ P, κραταιὰς V **18** πετρῶν] περσῶν P τε] δὲ P **20** στεῖλας L[a]θ, στείλας ι μὴ] με G σύ γε] σύγη V **21** *om.* O **22** μηδ’ ἐν] μὴδένα V σὴ] σὺ O παρορμήσεις O μέδων Pεζ, μένων O **23** ἔβης] εως *sic* S[a] ἵππου H **24** τὸ *om.* G τόξων L[a] σκῆπτρον Pι βάλης Oι, βάλλης ML, βάλῃς H, βάλλεις θ **25** γῆν αμάτων E γῇ V ἀειῤῥύτων H **26** ὠδὶς] ὡς δὶς ε ἐπέλθη F[i] σὴν] τὴν ζ

φωνὴν ἄβυσσος ἦρεν, ὑψώθη μέγα
ὁ φωτὸς ἄρχων, ὡς παρίππευσε κάτω,
ἔστη πρὸς αὐγὰς ἡ σελήνη τοῦ πόλου·
σὴ καὶ βολὶς φῶς, ἀστραπῆς δὲ πῦρ ὅπλον.
γῆν ἐξερημοῖς σαῖς ἀπειλαῖς, σῷ χόλῳ
ἔθνη κατάξεις. ἦλθες εἰς σωτηρίαν
λαοῦ τε τοῦ σοῦ τῶν τε σοὶ κεχρισμένων·
βάλλεις κατ’ ἐχθρῶν δυσμενεστάτων μόρον,
δεσμοῖς τραχήλους, συντρίβεις τοὺς αὐχένας.
κάρας δυναστῶν ἐκτέμνεις ἐν ἐκστάσει
καὶ σεισμὸς αὐτοὺς λήψεται τῆς καρδίας·
χανοῦσιν οἷα πτωχὸς ἐσθίων λάθρᾳ.
ἵππους δὲ τοὺς σοὺς εὐδρομεῖν καθ’ ὑδάτων
δέδωκας, ὑγρὸν συνταράττοντας κύτος.
κατεπλάγην, ἔφριξα καὶ συνεστάλην
οἷς θεσπιῳδῶ καὶ τὸ μέλλον προβλέπω·
εἰσῆλθεν αὐτῶν μέχρις ὀστέων τρόμος,
συνεκλονήθην καὶ βάθος τῆς ἰσχύος.
ἀνήσομαι τὸ πνεῦμα καιρῷ τῶν πόνων,
εἰς λαὸν ἔλθω τῆς ἐμῆς παροικίας.

SPMHLFGCE O usque ad l. 37 et inde a l. 41 V usque ad l. 34

30 Ios. 10:13 **40/41** Ps. 76:20; Is. 43:16 **41** Ps. 64:8 **46** Is. 61:10; Luc. 1:47

28 ἦρεν OH, ῆρεν E ὑψόθι POLFι, ὑψώθεν V **29** περίππευσε O, παρίπτευσε L^{a}θG, περίπτευσε κ **30** ἕστη F πόθου G^{ac} **31** σῆ θ βολῆς O^{ac}, βολοῖς E^{ac}, βολὸς E^{pc} **32** ἐξερημοῖσι M, *post* ἐξερημοῖς *add.* σὺ H, ἐξερημεῖς LFι **33** κατάξαις S ἦλθεν V εἰσωτηρίαν S **34** λαούς εL^{b} τε^{2} *om.* O σοι HL κεχαρισμένων O, κεχρημένων L^{a}, κεχρησμένων Fι **35** δεσμενεστάτων M **36** δεσμεῖς PH τραχήλων LFι συντρίψεις Oε **37** *partim illeg.* O ἐνεκστάσω S^{b} **38** σεισμοὺς SM^{ac}L^{a} λείψεται P, λήψετε F^{i} **39** χαυνοῦσιν Sε **41** ⟨δέ⟩δωκας *uel* ⟨ἔ⟩δωκας O συνταράσσοντας O κῆτος O **42** ⟨κ⟩ατεπλήγην O **43** θεσπεσιωδῶ O, θεσπεσιωδῶν LF προβλέπων LFι **44** αὐτοὺς ε, αὐτὸς F, αὐτῶ κ **45** συνεκλονήθην – ἰσχύος] αὐτὸς καθ’ αὐτὸν ἐκλονήθην οὐ σθένω P, *post* ἰσχύος *add.* αὐτὸς καθ’ αὐτὸν (αὐτὸν OL^{ac}F) ἐκλονήθην (ἐκλονήθη O) οὐ σθένω (σθένος ε, σθένων Lι, σθένον F^{i}) OεLFι **46** χαρήσομαι S

δι’ ὧν συκῆ γλυκεῖα καρπῷ μὴ βρίσει
μηδ’ εὐφορήσει βότρυς ἐν ταῖς ἀμπέλοις·
ψευσθήσομαι δὲ ταῖς ἐλαίαις προσβλέπων,
καὶ τῆς ἀρούρας βρῶσις οὐ πλήσει στόμα·
καὶ θρεμμάτων τὸ πλῆθος ἐκλέλοιπέ μοι
λιμῷ τακέντων, καὶ βοῶν κενὴ φάτνη.
ἐμοὶ δὲ δόξα κύριος, χαρά, σθένος,
εἰς συντέλειαν τῶν καλῶν τάττων πόδας,
τιθεὶς πρὸς ὕψος ὥστε νικᾶν ἐν μέλει.

Ὠιδὴ εʹ

[Is. 26:9–19]

Ἡσαΐου πρόρρησις - εὐχὴ τὸ πλέον.

Ἐκ νυκτὸς αὐγὴν εἶδε σὴν τὸ πνεῦμά μου·
φῶς γὰρ νόμος σὸς τοῖς ἐφημέροις, λόγε.
οἱ γῆς ἔνοικοι, γνῶτε τὴν ἴσην κρίσιν.
ἰδού, πέρας γὰρ ἔσχε τῶν τολμημάτων
πᾶς δυσσεβής, ὃς οὐ διδάσκεται κρίσιν
οὐδ’ ὀρθὸν οἶδεν ἔργον ἐν γῇ καὶ λόγον.

SPMHLFGCE O usque ad **Od.** 5 l. 5

48 Ier. 5:17; Os. 9:2 **53** *cf.* Io. Geom. 323.15 **54** Is. 12:2 **55** Ps. 17:34 **56** Deut. 32:13; II Reg. 22:34; Ps. 17:34; Is. 58:14

48 καρπὸν ε L F ι βρίση O, βρύσει M^{i}L^{a}Fι, βρύσοι M^{s}H L^{b} **49** εὐφορήση O, εὐφορήσοι εLι **50** προβλέπων O εLFι **51** ἀρούρης PO βρῶσεις F πλείσει P **53** λιμῶτα κήτων E κενῆ M, κενῇ H φάτνῃ H **54** ⟨ἐ⟩μὴ O **55** συντελείαν PO **56** ὥστε] ὅς τε L νικᾷν HL μέλει] σθένει O
Odae quintae titulus S^{mg}P^{mg}L^{mg}F^{mg}κ^{mg}, *om.* O ε **1** *om.* O εὐχης *sic* H *post* πλέον *add.* ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζη (*cf. Is. 26:9b*) CE, *add.* ἐκ νυκτὸς G **2** εἶδε σὴν αὐγὴν (*tr.*) O σὴν] σοὶ F πνευ *sic*: το F^{s} **4** ἔνοικοι] ἐν οἴκῳ L, ἔνοικοι L$^{b.mg}$ ἴσην] ἴσιν P, τούτου O, σὴν ε **5** L$^{b.mg}$, *om. ob hom.* Fι **6** ὃς – κρίσιν] πᾶς ἐρρέτω μερόπων LFι οὐ S^{s} **7** οἶδον E λόγῳ L^{a}, λόγω Fι

ἤστραψε Χριστός· δυσσεβὴς πᾶς ἐρρέτω,
ὡς αἰσχρὸν ὄμμα δόξαν ἁγνὴν οὐκ ἴδῃ.
ὡς ἦν κραταιὸς σὸς βραχίων, Χριστέ μου,
καὶ τοῦτον οὐκ ᾔδεισαν οἱ τολμητίαι,
πλὴν γνόντες οἰμώξουσι καὶ σὺν αἰσχύνῃ·
ζῆλος καθέξει λαὸν ἠγριωμένον,
καὶ λήψεται πῦρ ὡς τροφὴν ἐναντίους.
ὃς πᾶν καλὸν δέδωκας, εἰρήνην δίδου.
σὸν πλάσμα, πλάστης, ἐξαναπλάσαις τάχος·
οὐκ ἴσμεν ἄλλον πλὴν μόνου σοῦ δεσπότην.
ὡς οὐ πάλιν πνεύσουσιν οἱ τεθνηκότες,
οὐδ' ἰατροὶ σώσουσι νεκροὺς ἐκ τάφου·
ἀνθ' ὧν ἐπάξεις, ἐξολοθρεύσεις, ἄρῃς
πᾶν ἄρσεν αὐτῶν καὶ κατάξεις εἰς τάφον.
τοῖς γῆς κραταιοῖς δεινὰ πρόσθες, Χριστέ μου.
πρὸς σὲ βλέπουσιν οἱ φόβῳ πεφρικότες,
παιδευτικὴ σὴ ῥάβδος εἰς μικρὸν δέος.
τίκτουσαν ὥσπερ ἔσχεν ὠδὶς καὶ μόγος

SPMHLFGCE   O inde a l. 9

10 Ps. 88:11; 117:15–16; Sap. 11:21; *cf.* Io. Geom. 266.26 **13** *cf.* Io. Geom. 322.20 **14** Is. 64:1; Hebr. 10:27 **15** Matth. 10:34; Luc. 12:51; Ioh. 14:27; II Thess. 3:16 **16** *cf.* Io. Geom. 269.19 **17** Deut. 32:39; II Reg. 7:22; Sap. 12:13; Eccli. 36:4; Is. 44:6.8; 45:5.6.14.21; 46:9; Bel 41; Ioel 2:27 – *cf.* Io. Geom. 327.6 **20** Deut. 28:61; Is. 48:9; Ez. 6:3 **24** *cf.* Basil. Caes. *Hom. super ps.* 44.7; Euseb. Caes. *Comm. in ps.* 109.3; *Comm. in Is.* 58 (= 10.5–6); 89 (= 27.1); Theodoret. Cyri *Interpr. in Ez.* 7.19.10–11; *Synod. CPolit.* (a. 536) Actio I: Libellus monachorum ad Agapetum **25/26** Is. 13:8; 54:1; I Thess. 5:3

8 *post* ἐρρέτω *add.* ὁ δεσπότης ἤστραψεν, ἐχθρὸς (ἤστραψε χριστὸς G) ἐρρέτω PεLFι **11** οὐκίδησαν O **13** καθέλει L, καθέξει L b.mg **14** τροφὸς O **15** ὃς] ὡς HL **16** ἐξαναπλάσαι P, ἐξαναπλάσσαις O τάχος] μόνον O, μόνος εLFι, *post quod* σὸν πλάσμα πλάστης *add.* F ac **17** μόνον OLFGE σου Pε, σὸν L δέσποτα P, δεσπότου F ac **18** ὡς οὐ πάλιν] ἕως πάλιν ε, ἕως πά L b.mg **19** σώσουσιν MF ac **20** ἐξολοθρεύσει O **21** καθεξεις *sic* O **22** δεινὰ πρόσθες *tr.* O **24** παιδευτικῇ O ac σὺ O

δριμύς τις – ὀξὺ ῥήγνυσι, βοᾷ μέγα –,
καὶ σὴ κατέστη μοῖρα τοιουτοτρόπως·
τὸν σὸν φόβον συνέσχε, γαστρὶ καρδίας
ὤδινε. τίκτει πνεῦμα τῆς σωτηρίας;
οὐ δή· πεσεῖται πᾶς τις ὁ βλέπων ἄνω,
οἱ γῇ πεσοῦνται τῇδε προστετηκότες.
πνεύσουσι νεκροὶ καὶ παλαιῶν μνημάτων
οἰκήτορες λείψουσιν ἅλμασι λίθους,
πλησθήσεται δὲ χαρμονῆς πᾶσα κτίσις·
ἴαμα πᾶσι τοῖς βροτοῖς ἡ σὴ δρόσος,
μόνη πεσεῖται δυσσεβῶν κατοικία. 178^{r}

Ὠιδὴ ϛʹ

[Ion. 2:3–10]

Ἐκ θηρὸς ἐκραύγασεν Ἰωνᾶς τάδε·

Πρὸς κύριον κέκραγα συσχεθεὶς πόνοις
κἀκεῖνος εἰσήκουσε καὶ φθάνει τάχος·
ἤκουσε κραυγῆς κοιλίας ἐκ ταρτάρου.
ῥίψας θαλάσσης εἰς βάθη με καρδίας,
κυκλοῖ ποταμοῖς, ὑδάτων πλῆθος χέει

SPMHLFGCE O usque ad l. 28

28 Iob 31:23 **31** *cf.* Greg. Naz. *Epist.* 223.4 **32** Eph. 5:14
(**Od. 6**) **2/3** Ps. 30:23; 119:1; 129:1–2; Hab. 1:2 **4** Thren. 3:55–56

26 ὀξὺ *scripsi*] ὀξὺς *codd.* ῥήγνουσι M **27** σῇ O^{ac}, σοὶ ε, σοι F^{i} τοιουτρόπως O, τοιουτρόπος κ **28** σύνεσχε LFGC, σύνεχεν E^{ac}, σύνεχε E^{pc} **29** ὠδίνας L **30** οὐδεῖ S, οὐδὲ L^{a}F πεσεῖτε F^{i} **31** ἡ γῆ πεσεῖται L, οἱ γῇ πεσοῦνται L$^{b.mg}$ προστετετηκότες *sic* S **33** λείψουσιν *scripsi*] λήψουσιν S, ῥίψουσιν PεLFι ἅλμασι PC^{ac}E **34** κτῆσις L^{a}, κλίσις G^{ac} **35** *post* βροτοῖς *add.* κατοικία βροτοῖς M^{ac} **36** μόνοι L^{a}
Odae sextae titulus S^{mg}P^{mg}L^{mg}F^{mg}ι^{mg}, *om.* ε **1** *post* τάδε *add.* ἐβόησα ἐν θλίψει μου (= *Ion. 2:3b*) G^{mg}, *add.* ἐβόησα εν θλήψη C, *add.* ἐβόησα ἐν θλήψη μου E **3** κᾀκεῖνος HLF φθάνη L **6** κυκλοῖς F πλῆθος] κύκλω L (πλῆθος L$^{b.mg}$)

ἱκνούμενόν μου πνεύματος καὶ καρδίας·
ἐμοῦ διῆλθε πάντα τῶν σῶν κυμάτων.
ἔφην· Ἀπῶσμαι, Χριστέ μου, σῶν ὀμμάτων.
ὕδωρ κατέρρει τῆς ἐμῆς ψυχῆς μέχρι,
ἄβυσσος ἐσχάτη με κυκλοῖ τὸν τάλαν,
σχισμαῖς πετρῶν ἔδυσα καὶ γῆς πυθμένας
ᾤκησα, μοχλοὺς εἶδον ἀρρήκτους πάλαι,
ἀλλ' ἐκ φθορᾶς φῶς ἡ ζωή μου βλεψάτω,
σὲ τὴν γλυκεῖαν τῶν ὁρώντων ἡμέραν.
ὡς ἐκπνέειν ἔμελλον, ὡς λιπεῖν βίον,
ἀνεπτερώθην νῷ λαβὼν τὸν δεσπότην.
ἐμὴ προσευχὴ πρὸς θρόνον τὸν σὸν δράμοι
καὶ σοῖς ἀχράντοις εὐθὺς ὠσὶν ἐμπέσοι.
ἔλειψαν ὡς ἔλεον αὐτῶν οἱ μάτην
λαλοῦντες ἢ φρονοῦντες, οἱ πλήρεις φθόνου·
ἐγὼ δὲ θύσω δόξαν, αἶνον χειλέων,
δάκρυ, προσευχήν, συντριβὴν τῆς καρδίας,
καὶ πάντα δώσω θᾶττον ὡς ὑπεσχόμην,
σοὶ σῶστρα τίνων τῷ κρατοῦντι τῶν ὅλων.

SPMHLFGCE

8 Ps. 41:8 **9** Ps. 30:23 **10** Ps. 68:2 **12** Is. 2:19.21 **14** Iob 33:28; Ps. 15:10 – *cf.* Io. Geom. 321.6 **20/21** I Cor. 13:11 **23** Prou. 17:10; 18:12 **24/25** Ps. 21:26 **25** *cf.* Io. Geom. 319.18

7 μοι L[a]Fι καρδία ε, καρδίαν LFι **8** πάντα] πνεῦμα ε LFι **11** εσχάτης *sic* E τάλα ε **12** σχισμὰς ε LFι ἔδυσα] ᾤκησα P **15** *post* ὁρώντων *add.* τὴν F[ac] **16** ἔμελον E βίου G **17** νῷ] νῦν S λαβῶν E[ac] **18** δράμη ε **19** εὐθὺς ὠσὶν *tr.* PεLFι ἐμπέσει F[i] **20** ἔλυψαν L[a], ἔλοιψαν F[i] ἔλεον *scripsi*] ἔλαι S, ἔλαιον *cett.* αὐτὸν LFι **21** ἢ] οἱ L[a]C[ac], ἣ C[pc]E **23** δάκρυ προσευχήν] δάκρυον εὐχήν ε LFι **24** δύσω κ ὡς] ὧν PMLFι **25** σῶστρα τίνων τῷ] σῷ στρατίνων τῷ H, τῷ (σῶ L[b.mg]) στρατίνωντῶ L, σῶ, στρατίνωντῶ F

Ὠιδὴ ζʹ

[Dan. 3:26–56]

Δρόσος καμίνου – τῶν τριῶν αἶνος νέων.

Ὡς εὐλογητός, αἰνετός, δόξης γέμων
Θεὸς πέφυκας, ὁ πρὶν ὀφθεὶς πατράσι,
Θεὸς κραταιός, φρικτός, οἰκτιρμῶν γέμων·
δίκαιος εἶ τὰ πάντα καὶ πᾶσαι κρίσεις
αἱ σαὶ δίκαιοι, πᾶσα δ' εὐθεῖα τρίβος,
καὶ πᾶσα πρᾶξις εἰς ἀλήθειαν βλέπει,
καὶ πάντα νῦν ἐπῆξας ἡμῖν σὺν δίκῃ,
ἡμῖν τε καὶ σοῦ τῇ πανολβίῳ πόλει,
πόλει κραταιᾷ, φιλτάτων σου πατρίδι.
πολλῶν δίκας σοι τίνομεν τολμημάτων,
ὡς ἐξαπεστράφημεν, ὡς ἀποστάται
ὤφθημεν ἐκ σοῦ. τοὺς τεθέντας σοι νόμους
πατοῦντες οὐκ ἔγνωμεν· οὐ προσταγμάτων
τῶν σῶν ἐπεστράφημεν οὐδὲ καρδίαις
κεκρυμμέναις συνείδομεν τὰ πρακτέα.
δι' ὧν δικαίως ἐξετόξευσας βέλος
ἅπαν καθ' ἡμῶν, πᾶν ἐπῆξας σὺν κρίσει·
δέδωκας ἡμᾶς χερσὶ δυσμενεστάταις

SPMHLFGCE

2 I Par. 29:10.20; Neh. 7:27 **4** Deut. 7:21 **5/7** Neh. 19:33; Tob. 3:2.5; Ioh. 5:30; Apoc. 16:7; 19:2 **6** Tob. 4:19; Is. 40:3; Matth. 3:3; Marc. 1:3; Luc. 3:4 **13/15** Neh. 11:7; 19:33; Tob. 3:4–5; Is. 59:12–13; Bar. 1:18; Dan. 9:5.7.9–11 **15/16** Iob 17:4; *cf.* Greg. Nyss. *In Cant. cant. hom.* 1, in *Cant.* 1.2b; Io. Chrysos. *Fragm. in Ier.* 17.9

Odae septimae titulus S^{mg}P^{mg}L^{mg}F^{mg}κ^{mg}, *om.* ε **1** S^{mg} *post* νέων *add.* εὐλογητὸς εἶ κύριε ὁ θεὸς (= *Dan. 3:26a*) ι **3** ὁ πρὶν L$^{b.mg}$ πατράσιν LFι **4** οἰκτίρμων S **6** σὲ G **7** ἀληθείαν βλέπειν F^{ac} **8** σὺν] ξυν *sic* G **10** φιλτάτω L^{a} **11** πολλὰς S σοὶ MLFι τείνομεν SML, τεῖνομι ἐν F, τείνοιμι ι **13** τοὺς L^{b} **15** ἀπεστράφημεν εL^{b} καρδίας G^{ac} **16** κεκριμέναις Pε **18** πᾶν L^{b} σὺν] ἐν εL^{b}

ἐχθρῶν ἀπίστων, ἐκνόμων, μιαιφόνων,
δεινῷ βασιλεῖ καὶ τυραννικωτάτῳ,
νικῶντι πᾶσαν ἐν πονηρίᾳ χθόνα.
οὐκ ἔστιν ἡμῖν οὖν διᾶραι τὸ στόμα·
χλεύη, γέλως, ὄνειδος, αἰσχύνη, κόπρος
πᾶσι δικαίως σοῖς κατέστημεν λάτραις.
μὴ δὴ παραδῷς εἰς τέλος μαστιγίας,
ὅρκους δὲ τοὺς σοὺς σκορπίσῃς εἰς ἀέρα,
οἶκτόν τε τὸν σὸν ἐξαποστήσῃς ὅλως·
σὴν κλῆσιν αἰδέσθητι καὶ τὴν σὴν φύσιν
δι᾽ Ἁβραὰμ τὸ φίλτρον, Ἰσαὰκ λάτριν,
σὸν Ἰσραήλ· τρεῖς, ἡ Τριάς, πρέσβεις δέχου,
οἷς καὶ προσεῖπας σπέρμα πληθῦναι τόσον
ψάμμον θαλάσσης ὥσπερ, ἄστρα τοῦ πόλου.
δι᾽ ὧν, βασιλεῦ, ἐσμὲν ἠπορημένοι,
σμικροί, ταπεινοί, δυστυχεῖς, ἀπωσμένοι
ἔθνους τε παντός, γῆς ὅλης, ὑβρισμένοι
μάστιξι πολλαῖς οἷα ταῖς ἁμαρτίαις·
οὐκ ἔστιν ἄρχων, οὐ προφήτης οὐδέ τις
ποιμήν, δικαστής, ἱερεύς, στρατηγέτης,
οὐ θυμίαμα, προσφορὰ καὶ θυσία,
οὐ ναὸς οὐδὲ βωμὸς ὥστε καὶ θῦσαι

SPMHLFGCE

30 II Par. 20:7; Is. 41:8; Iac. 2:23 **32/33** Gen. 13:16; 15:5; 22:17; 26:24 **35** Deut. 28:62; Ier. 49:2 **37** Ps. 88:33 **38/41** Thren. 2:9; Os. 3:4

20 ἀπίστων] ἀπάντων *sic* P ἐκνόμων] ἐκ τόμων P μιαιφόνον F^{s} **22** κυκῶντι εL^{b}, νικῶντι M^{mg}, δικῶντι F **23** καὶ νῦν *ante* οὐκ *add.* ι ἡμῖν οὖν *tr.* ε οὖν *om.* ι διάραι PMLFι τὸ *om.* L^{a}Fι **24** γέλως] γένους P **25** δικαίοις εL^{b} **26/27** *om.* P **26** παραδῷς] προδώσεις εLFι μαγιστίας M **27** σκοπίσεις ε ἀέρας F^{ac} **28** τῶν σῶν F ἐξαποστήσας P, ἐξαποστείλης ε LFι **29** σὴν[1]] τὴν εL^{b} αἰδέστητι L^{a} τὴν] σὴν C^{ac} **30** ἀβραὰμ PL λάτρι ε, λατρίν F^{ac} **31** τρεῖς ἡ *tr.* P τρεῖς] τρὶς S **32** προσεῖπας – τόσον] πληθύναι σπέρμα προεῖπες τόσον Fι προεῖπες PεL^{ec} πληθύναι εL τόσου εL^{b} **36** E^{mg} ὑβρισμένος F **39** στρατηγέτις F^{i} **40** προσφὰ G **41** οὐ] οὐδὲ ε βομὸς E^{ac} θύσαι SMι

κάρπωμα δεκτὸν καὶ γόνυ κλῖναι κάτω
καὶ τὸν σὸν οἶκτον ἑλκύσαι παραυτίκα.
ἀλλ’ ἀντὶ πολλῶν ταῦτα θυμάτων δέχου·
ψυχὴν ταπεινήν, πνεῦμα συντετριμμένον,
πηγὰς ῥεούσας δακρύων ἐξ ὀμμάτων 178v
ταύρων καθώσπερ μυριάδας καὶ τράγων,
σκαίροντας ἀρνοὺς πίονας, μόσχους νέους.
οὕτως παρ’ ἡμῶν τὰς ἀναίμους θυσίας
ὡς τερπνὰ δῶρα καὶ δέχου καὶ προσδέχου·
οὐ γὰρ καλύψει τὸ πρόσωπον αἰσχύνη
τῶν σοὶ τὸ θάρσος εἰς ἀεὶ τεθεικότων.
καὶ νῦν ποθοῦμεν ἐξ ὅλης σε καρδίας
καὶ φρίσσομέν σε καί, θέας ἠρτημένοι
τῆς σῆς ὄπισθεν, ὥσπερ ἐκπεπληγμένοι,
δριμεῖς ἐρασταὶ σοὶ βοῶμεν ἐκ βάθους·
μὴ δὴ παρόψῃ, μὴ καταισχύνῃς λάτρας,
δρᾶσον μεθ’ ἡμῶν οἷα χρηστὸς τὴν φύσιν,
πρᾶος, προσηνής, ἵλεως, οἴκτου γέμων,
θαυμαστὸς ἰσχύν, δόξαν ἠμφιεσμένος.
μετατραπείη τοῖς κακούργοις ἡ δίκη,
τὴν ἐντροπὴν λάβοιεν οἱ τολμητίαι,

SPMHLFGCE

42 Leu. 1:4 **45** Ps. 50:19 **46** Ier. 8:23 **46/47** Is. 1:11; Hebr. 9:13; 10:4 **48** *cf.* Io. Geom. 316.4 **50** *cf.* Io. Geom. 308.8 **51/52** Ps. 24:3 **53** Deut. 4:29; 6:5; 10:12; 11:13; 13:4; 26:16; 30:2.6.10; II Par. 15:12; Sap. 8:21; Ier. 3:10; 24:7; Ioel 2:12; Soph. 3:14; IV Mach. 7:18; 13:13; Marc. 12:30.33; Luc. 10:27 **60** Iudith 16:13; Iob 40:10

42 κλίναι PM **43** ἑλκῦσαι S, ἐλκύσαι PLF[pc], ἐλκῦσαι F[ac] **45** συντετρημμένον F[i] **46** πηγὰς *partim illeg.* S ἁιμάτων *sic*: ο S[b] **48** πιόνας M **49** οὕτω P **51** *om.* P **52** εἰσαεὶ Hκ τεθηκότων L[a]ι, τεθνηκότων F **53** ἐξ – καρδίας] καὶ κεκολλήμεθά σοι PεLFι **54** ἐφρίσσομέν F σε] δὲ P **56** δρυμεῖς LFι **57** παρόψει SPHLFι **58** δράσον SL χριστὸς G τῇ φύσει LFGE, τῆ φύση : ει C[s] **59** προσηνῶς F[ac], προσηνὸς F[pc], πρωσηνὴς C[i]

λήψοιτο δεινὰ δεινὰ τοὺς εἰργασμένους,
λήψοιτο τὸ πρόσωπον αὐτῶν αἰσχύνη,
πάσης πέσοιεν ἐκ δυναστικῆς βίας
καὶ συντριβείη πᾶν τὸ τῆς ῥώμης κράτος·
γνώτωσαν ὡς σὺ κύριος Θεὸς μόνος,
Θεὸς κραταιός, γῆς ὅλης δόξης ὅλος.
Οἱ τρεῖς μὲν οὕτως εὐσεβεῖς νεανίαι,
οἱ δ’ ἐμβαλόντες εἰς κάμινον τοὺς νέους
βάλλοντες οὐκ ἔλειπον οἷσπερ τὴν φλόγα
εἰς ὕψος ἦρον, ἑπτάκις πυργουμένην.
ἐξ ἑπτὰ πηχῶν ἔβρεμε τὸ πῦρ μέγα,
ἡ φλὸξ ἐχεῖτο καὶ διέτρεχε κύκλῳ,
φλέγει δὲ πάντας ὥσπερ εὗρε καὶ κύκλῳ
δεινοῦ τυράννου δημίους ὑπηρέτας.
καὶ συγκατῆλθε τοῦ Θεοῦ παραστάτης·
οὗτος ῥαπίζει τὴν κάμινον κυκλόθεν,
φαιδρὸς ῥιφεῖσι τοῖς νέοις εἰς τὴν φλόγα,
ὃς ἐκτινάσσει τῆς καμίνου τὴν φλόγα·
μέσον δὲ πνεῦμα τῆς καμίνου πνεῖ δρόσου,
ψύχον τι τερπνὸν καὶ συρίζον ἠρέμα.
τὸ πῦρ μερισθὲν φῶς παρεῖχε τοῖς νέοις,
τὸ καυστικὸν δὲ τοῖς ἀνάψασι μόνοις·

SPMHLFGCE

64 Ps. 34:26; 39:15; 43:16 **67** *cf.* Io. Geom. 338.18 **67/68** Ps. 82:19 **68** Deut. 7:21 **70** Dan. 3:6

63 λήψοιτο] λάμψοιτο M[ac] δεινὰ[2]] δεινῶς P ἠργασμένους S, ἐργασμένους L[a]F **64/65** *om.* P **64** λήψοι S αἰσχύνην M **67** μόνον E **68** ὅλος] ὅλης L[a]Fι **70** ἐμβάλλοντες MH[ac]G, ἐμβαλλόντες F **71** βαλλόντες L, βαλλοντες *sic* H ἔλιπον εLFι οἷσπερ τὴν] οἷς περὶ M, οις περὶ H **72** ἦρεν M, ἦρεν H, ἦρον E πυργουμένην: ης F[s] (*postea del.*) **73** πυχῶν F[i] μεγά S **74** διέτεχε E **75** L[b.mg], *om. ob hom.* Fι οὕς περ PL, οὕσπερ ε εὗρεν P **78** *om.* P ῥιπίζει εLFι κυκλώθεν M, κύκλωθεν H **79** φαιδρῶς ε **80** L[b.mg] **81** δρόσον LFι **82** ψύχοντί P, ψύχοντι ε G, ψύχον τί LFκ συρίζη L[a]F **83** παρέχει LFι **84** ἀνάψαυσι S, ἀνάψουσι ε

συνεῖχεν ὡς θάλαμος ἡδὺς τοὺς νέους,
ἔφλεξεν οὐδέν, οὐ παρηνώχλησέ τι·
δεσμοὺς ἔκαυσε, τῶν τριχῶν ἀπέσχετο.
τότε κροτοῦντες εὐσεβῶς οἱ τρεῖς ἅμα
μιᾷ τε γλώσσῃ καὶ μιᾷ προθυμίᾳ
πλέκοντες ᾖσαν αἶνον, ὕμνουν, εὐλόγουν,
εἶχον χορείαν, ᾖδον εὐχαριστίαν,
καὶ ταῦτα τερπνῶν ἐξεφώνουν χειλέων·
Ὡς εὐλογητός, ὡς ὑμνητός, ὡς μέγας
Θεὸς κραταιός, κύριος, παντοκράτωρ,
Θεὸς παλαιὸς τῶν πάλαι γεννητόρων,
ὑψηλὸς ὕψους παντός, αἰώνων ἄνω,
οὗ κλῆσις εἰς ἄπειρον αἰώνων τέλος,
νικῶσα δόξαν, ὕμνον, ὕψος καὶ χρόνον.
ὡς εὐλογητὸς ἐν θρόνῳ τοῦ σοῦ κλέους
ὑπὲρ μέλος πᾶν, ὕμνον, ὕψος καὶ χρόνον,
βλέπων ἄνωθεν τῆς ἀβύσσου πᾶν βάθος,
θρόνῳ χερουβὶμ ἐγκαθήμενος, φλέγων,
ὡς εὐλογητός, ὡς ὑμνητός, ὡς μέγας,
ὃν εὐλογοῦσιν οὐρανοί, γῆ καὶ νόες,
ὡς εὐλογητός, ὡς ὑμνητός, ὡς μέγας.

SPMHLFGCE

93 I Par. 29:10.20; Neh. 7:27 **94** Vetus Test. passim; II Cor. 6:18; Apoc. 4:8; 11:17; 15:3; 16:7; 19:6; 21:22 **99** Is. 6:1; Matth. 19:28; 25:31 **101** *cf.* Io. Geom. 297.21 **102** II Reg. 6:2 **103** I Par. 29:10.20; Neh. 7:27 **104** Tob. 8:5; Dan. 3:59 **105** I Par. 29:10.20; Neh. 7:27

85 εἶχεν G[ac], συν G[mg] **86** παρενόχλησέ M, παρηνόχλησέ H, παρενώχλησέ L **87** ἔκαυσεν εLFGC, ἔκκαυσεν E τῶν – ἀπέσχετο] οὐκ ἔκαυσε δὲ τρίχας εLFι **88** κρατοῦντες εL **89** μιᾷ[2]] μιὰ P **90** πλέκον τες S (*cf. 9.33*) **91** χωρείαν F εὐχαριστείαν F **94** θεὸς E[mg] **97** οὗ] καὶ S, οὐ L[a] κλήσεις F **98** δόξης P **99/100** *om. ob hom.* Sε **102** θρόνοις PεLFι **103** ὡς[1] P[mg] **104** ὃν] ὧν G **105** *om.* PεLFι

Ὠιδὴ η΄

[Dan. 3:57–90]

Ὕμνος τῶν σοφῶν νέων αὖθις καὶ ὧδε·

Τὰ κτιστά, τὸν κτίσαντα Χριστὸν εὐλόγει·
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
πόλος Θεοῦ νόες τε, τὸν Θεοῦ λόγον
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
ἅπαν τὸ ῥευστόν, πᾶσα τῶν ἄνω φύσις,
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
ἄστρων, σελήνης κάλλος, ἡλίου φάος,
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
πᾶν πνεῦμα καὶ πᾶς ὄμβρος ἢ πᾶσα δρόσος,
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
καύσων, ψῦχος, πῦρ, καῦμα, φλογμὸς ἡλίου,
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
φῶς καὶ σκότος, νύξ, ἡδὺ φέγγος ἡμέρας,
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
πάχναι, κεραυνοί, χιόνες, πάγοι, νέφη,
    ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.

SPMHLFGCE

2 Tob. 8:5; Ps. 102:22; 144:10 **4** Tob. 8:5; Ps. 148:4 **6** Ps. 148:4 **8** Ps. 148:3 **12** Ps. 148:8 – *cf.* Io. Geom. 266.32 **16** ib.

Odae octauae titulus $S^{mg}P^{mg}L^{mg}F^{mg}ι^{mg}$, *om.* ε **1** *om.* SP ὧδε] ὡδὴ L, ὧδε M, *post* ὧδε *add.* εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα (= *Dan. 3:57a*) G^{mg}, *add.* εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα κυρίου C^{mg}E **3** *om.* P δοξάζοντε E, δοξάζειτε F^{i} **4/5** *om. ob hom.* Fι **4** $L^{b.mg}$ **5** *om.* ε (*item ll. 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 25, 27, 29, 31, 33, 35*) L **7** ὑψοῦτε S^{mg} (*item ll. 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 27, 29, 31, 33, 35*) $κ^{mg}$ (*item l. 9*), ὑ G^{mg} (*item l. 9*) δοξάζοιτε – τερμάτων *om.* SLFι (*item ll. 9, 11, 13, 15, 19, 21, 27, 29, 31, 33, 35*) **8** σελήνη M **10** ἢ] καὶ P δρόσος] ζάλη P **11** ὑψοῦ F, ὑ $G^{mg}C^{mg}E^{mg}$ **12** ψῦχος *scripsi*] ψύχος *codd.* φλογμὸς] καὶ φλὸξ S **13** ὑ $ι^{mg}$ (*item l. 15*) **14** νύξ] πῦρ S ἡμέρας: ῥας *sic rep.* M^{mg}, ἡμέρα L **16** πάχνοι M, πάχνη H χίονες P πάγοι] πᾶσαι LFι, πάγοι $L^{b.mg}$ νεφέλη G^{ac} **17** *om.* G ὑ $κ^{mg}$ δοξάζοιτε – τερμάτων *om.* SLFκ

ὄρη, λόφοι, γῆ πᾶσα, πᾶσα γῆς φύσις, 179^{r}
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
πηγαί, θάλασσαι, τῆς ὑγρᾶς πᾶν θηρίον,
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
τὰ πεζά, τὰ πτερωτά, πᾶν γῆς θηρίον,
ὑψοῦτε, 〈δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.〉
υἱοὶ βροτῶν ἅπαντες, Ἰσραὴλ ἅπας,
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
θύται, προφῆται καὶ λάτραι νεωκόροι,
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
ψυχαὶ δικαίων, αἱ πνοαὶ τῶν κειμένων,
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
οἱ ζῶντες ἁγνῶς, οἱ ταπεινοὶ καρδίαν,
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
Ἀνανία τε, Μισαήλ, Ἀζαρία,
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων.
στῖφος προφητῶν, μαρτύρων, ἀποστόλων,
ὑψοῦτε, δοξάζοιτε μέχρι τερμάτων
τὸν φύντα, τὸν φυέντα, πνεῦμα, τὰ τρία.
εἷς κύριος, σέβοιμεν ἓν καὶ τὸ κράτος,
νῦν καὶ πρὶν εἰς αἰῶνας αἰώνων, ἀμήν.

SPMHLFGCE

18 Ps. 148:9 **22** Ps. 148:10 **24** Ps. 134:19; 148:11 – *cf.* Io. Geom. 343.12 **26** Ps. 133:1 **28** Num. 23:10 **30** Matth. 11:29 **36** *cf.* Io. Geom. 285.15 **36/37** *cf.* Greg. Naz. *Or. theol.* 5.28

18 ὄροι F πᾶσα γῆς] γῆ σα γῆς S^{ac}, πῆ σα γῆς S^{pc}, γῆ φύη P φύσις: η L^{b} (*postea del.*), φύη F, φυὴ ι **19** ὑ *uel* υ $ι^{mg}$ (*item ll. 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35*) δοξάζοιτε *scripsi sicut alibi*] δοξάσατε P (*item ll. 21, 25, 27, 29, 31, 33, 35*) **20** θάλασσαι *partim illeg.* S θηρίων C^{ac} **21** ὑψοῦ, τε F **22/25** *om. ob hom.* S **22/23** *om. ob hom.* P **22** τὰ[2]] τε G πτεξωτά H θυρίον F **23** ὑψοῦτε *om.* ε δοξάζοιτε – τερμάτων *addidi* **25** δοξάζοιτε – τερμάτων *om.* LFι **26** θῦται SHLF καὶ λάτραι *tr.* εLFι **30** καρδί̣α̣ν̣ S **32** ἀνανίας P ἀζαρίας P **34** στίφος SPLF **36** φῦντα εLF φυέντα] φανέντα S, φύεντα M, φύσαντα H *post* τρία *add.* ὑ G^{mg}, *add.* ὑψοῦτε $κ^{mg}$ **37** *post* κράτος *add.* ὑ G^{mg} **38** *post* πρὶν *add.* καὶ S

Ὠιδὴ θ′

[Luc. 1:46–55. 68–79]

Ὠιδὴ θεάνδρου μητροπαρθένου κόρης.

Ψυχή, σέμνυνε δεσπότην, τὸ πνεῦμά μου,
ἀγαλλία, χόρευε, χαῖρε καὶ κρότει·
ἐπεῖδε καὶ γὰρ κύριος πρὸς τὴν λάτριν
καὶ τὴν ταπεινὴν ἦρεν εἰς ὕψος μέγα·
τέθεικε θαῦμα τῆς ὅλης οἰκουμένης.
ἰδέ, κλεΐζει πᾶν γένος με, πᾶν ἔθνος·
μέγιστά μοι δέδρακε καὶ κρείττω λόγου,
οὗ δόξα, κλῆσις, οἶκτος οὐκ ἔχων ὅρον.
ἔδειξεν ἡμῖν τὸ κράτος βραχιόνων·
εἷλε δυνάστας ἐκ θρόνων καὶ τοὺς κάτω
ὕψωσεν ἐκ γῆς, ἐξέπλησε γαστέρας
λιμῷ τακείσας, ἐξέτηξε τὴν ὕβριν.
τοῦ παιδὸς ἀντίληψις Ἰσραὴλ ἔφυ,
καθὼς προεῖπε τοῖς παλαιοῖς πατράσι,

SPMHLFGCE

1 *cf.* Io. Geom. 346.28 **2/16** I Reg. 2:1–10 **2/3** Is. 61:10; Hab. 3:18; Luc. 1:47 **3** *cf.* Io. Geom. 331.28 **4/5** Gen. 29:32; I Reg. 1:11 **5** *cf.* Io. Geom. 346.4 **6** *cf.* Io. Geom. 286.22; 344.27 **7** Gen. 30:13; Luc. 11:27 **8** Deut. 10:21 **9** Ps. 99:5; 102:17 **10** Ps. 88:11; 117:15–16; Sap. 11:21; *cf.* Io. Geom. 266.26 **11/12** I Reg. 2:7–8; Iob 5:11; 12:19; Ps. 112:7–8; Prou. 3:34; Eccli. 10:14; Ez. 21:31 **12/13** Ps. 106:9 **13** *cf.* Io. Geom. 323.15 **14** Is. 41:8–9; 42:1 **15/16** Gen. 12:7; 13:14–17; 17; 26:3; 28:13–14; Ex. 2:24; Leu. 26:42; Ps. 104:8–10; 105:45; Ier. 11:4–5; Mich. 7:20

Odae nonae titulus S^{mg}P^{mg}L^{mg}F^{mg}κ^{mg}, *om.* ε **1** S^{mg} *post* κόρης *add.* μεγαλύνει ἡ ψυχή μου (= *Luc. 1:46b*) G, *add.* μεγαλλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον κ **2** ψυχή] εὐχή M, εὐχῇ H **3** ἀγαλλιῶ H κρότα M^{i} **4** τὸν LFι **5** ᾖρεν H, ἧρεν E **6** τέθηκε PL **7** εἶδεν *forsan* S^{ac}, ἰδοὺ P εLFGC^{pc}E, ἰδοῦ C^{ac} κλείζει E **9** οὗ – κλῆσις] ἡ δόξοκλῆσις ε οὗ] ἣ LFι οἶκτος *om.* ε ὅρον] κόρον εLFι **10** βραχιόνου E **13** τακήσας MLF ἐξέτιξε P, ἐξέτυξε LF^{ec}GC^{i}E **14** ἰσραὴλ] τοῦ παιδὸς ε **15** πατράσιν HF

πρὶν Ἁβραάμ τε καὶ σεμνοῖς Ἁβραμίδαις.

Ζαχαρίου θέσπισμα καὶ χρησμῳδία.

Ὡς εὐλογητὸς Ἰσραὴλ ὁ δεσπότης,
ὡς εὐμενῶς ἐπεῖδεν οἰκείους λάτρας
καὶ παιδὸς οἴκῳ Δαυὶδ ἤγειρε κέρας·
δέδωκε καὶ λύτρωσιν αὐτοῖς, ὡς ἔφη
γλώσσαις προφητῶν, πατριαρχῶν μακρόθεν,
ἐχθρῶν παρασχεῖν δυσμενῶν σωτηρίαν,
οἶκτον τεκόντων, καί τε μνησθῆναι λόγων
ὅρκου θ’ ὃν εἶπεν Ἁβραάμ, δοῦναι πάλιν
ῥυσθεῖσιν ἡμῖν χειρὸς ἐξ ἐναντίων
αὐτῷ λατρεύειν καὶ μόνῳ ζωῆς χρόνους.
σὺ δὲ προφήτης, παιδίον, Θεοῦ γένῃ
καὶ πρὸ προσώπου προσδραμῇ τοῦ κυρίου
λίθους διᾶραι, τὰς ὁδοὺς ἑτοιμάσαι
γνῶσίν τε δοῦναι πᾶσι τῆς σωτηρίας
λύτρον δι’ οἶκτον πταισμάτων εὑρηκόσιν·
ἐν οἷς ἰδόντες οἱ καθήμενοι σκότει
ἐπισκοπῆς φῶς ὑψόθεν διαυγάσαν,
πόδας κατευθύνωμεν εἰς θείας τρίβους.

SP MHLFGCE l. 16

18 III Reg. 1:48; I Par. 29:10; Ps. 40:14; 71:18; 105:48 **19** Ex. 4:31; I Reg. 1:11 **20** I Reg. 2:1.10; Ps. 131:17; Ez. 29:21 **21** Ps. 105:10; 110:9; 135:24; Mich. 4:10 **22** Act. 3:21; Rom. 1:2; Apoc. 10:7 **23** II Reg. 22:18; Ps. 105:10 **24/25** Gen. 12:7; 13:14–15; 17; 26:3; 28:13–14; Ex. 2:24; Leu. 26:42; Ps. 104:8–10; 105:45; Ier. 11:4–5; Mich. 7:20 **26** Iud. (B) 6:9; Ps. 17:18; 96:10; Mich. 4:10 **29** Ex. 23:20; Mal. 3:1; Marc. 1:2; Luc. 1:17 **30** Iudith 9:6; Is. 40:3; Matth. 3:3; Marc. 1:3; Luc. 3:4 **33/34** Ps. 106:10; Is. 9:1; 42:7; Matth. 4:16; Ioh. 8:12

16 πρὶν] πρὸς S ἀβραάμ P^{ac}L, ἁβαάμ F ἀβραμίδαις P^{ac}L, ἁβραμίδες FG$C^{pc}E^{pc}$, ἀβραμίδες $C^{ac}E^{ac}$ **17/35** P^{mg} (*saepe difficile lectu*) **19** ὡς *scripsi*] οἷς S, *non liquet* P (*cf. 1.32*) **20** δαῒδ S **25** ἀβραάμ P **32** εὐρυκόσιν S **33** ἰδόν τες S (*cf. 7.90*)

Index locorum conferendorum

I. Biblia sacra

A. Vetus Testamentum

passim	7.94
Gen.	
3:14	2.48
10:1–32	2.18
12:7	9.15–16, 24–25
13:14–17	9.15–16, 24–25
13:16	7.32–33
15:5	7.32–33
17	9.15–16, 24–25
22:17	7.32–33
26:3	9.15–16, 24–25
26:24	7.32–33
28:13–14	9.15–16, 24–25
29:32	9.4–5
30:13	9.7
Ex.	
2:24	9.15–16, 24–25
4:31	9.19
14:21–28	1.5, 32–33
14:29	1.34
15:15	4.16–17
15:16	4.19
19:4	2.26
23:20	9.29
Leu.	
1:4	7.42
26:22	2.54
26:25	2.53
26:42	9.15–16, 24–25
Num.	
14:21	1.4; 4.11
16:31	4.25
23:10	8.28
Deut.	
2:25	4.2
4:29	7.53
6:5	7.53
7:6	2.20–21
7:21	7.4, 68
8:7–10	2.30
8:17	2.62
10:12	7.53
10:21	9.8
11:11–15	2.30
11:13	7.53
13:3	2.41
13:4	7.53
13:7	2.41
26:16	7.53
28:15–68	2.47–57
28:26	2.51
28:48	2.51
28:61	5.20
28:62	7.35
28:64	2.58
28:66–67	2.55
30:2	7.53
30:6	7.53
30:10	7.53
31:17	2.45
31:20	2.31–32, 36
32:4	3.6
32:13	4.56
32:39	3.5, 18–19; 5.17
Ios.	
10:13	4.30
23:5	2.54
Iud.	
2:14	2.68
5:4	4.16
6:9 (B)	9.26

I Reg.
1:11 9.4–5, 19
2:1–10 9.2–16
2:1 9.20
2:6 2.90; 3.18–19
2:7–8 9.11–12
2:10 9.20
II Reg.
6:2 7.102
7:22 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
22:18 9.23
22:34 4.56
III Reg.
1:48 9.18
IV Reg.
5:7 2.90; 3.18–19
I Par.
29:10 7.2, 93, 103, 105; 9.18
29:20 7.2, 93, 103, 105
II Par.
15:12 7.53
20:7 7.30
Neh.
7:27 7.2, 93, 103, 105
11:7 7.13–15
19:33 7.5–7, 13–15
Tob.
3:2 7.5–7
3:4–5 7.13–15
3:5 7.5–7
4:19 7.6
8:5 7.104; 8.2, 4
13:2 2.90; 3.18–19
Iudith
9:6 9.30
13:14 1.11
16:13 7.60
Iob
5:11 3.20–24; 9.11–12
6:4 2.50
10:7 2.92–93
12:19 3.20–24; 9.11–12
17:4 7.15–16
20:16 2.73
31:23 5.28
33:28 6.14
40:10 7.60
Ps.
7:13–14 2.50
9:30 4.9
11:4 1.15
15:10 6.14
16:8 2.25–26
16:12 4.9
17:18 9.26
17:34 4.55, 56
21:26 6.24–25
24:3 7.51–52
30:23 6.2–3, 9
34:26 7.64
37:3 2.50
39:15 7.64
40:14 9.18
41:8 6.8
43:16 7.64
44:6 2.77
50:19 7.45
57:8 4.24
64:8 4.41
68:2 6.10
71:6 2.4
71:18 9.18
71:19 1.4; 4.11
74:6 3.7–9
76:20 4.40–41
80:10 2.40
80:17 2.31–32
82:19 7.67–68
85:12 1.9

88:11 1.24; 5.10; 9.10
88:33 7.37
96:10 9.26
99:5 9.9
102:17 9.9
102:22 8.2
103:32 4.16
104:8–10 9.15–16, 24–25
105:9 1.34
105:10 9.21, 23
105:45 9.15–16, 24–25
105:48 9.18
106:9 9.12–13
106:10 9.33–34
110:9 9.21
112:7–8 3.20–24; 9.11–12
112:9 3.16
117:15–16 1.24; 5.10; 9.10
119:1 6.2–3
119:4 2.77
129:1–2 6.2–3
131:17 9.20
133:1 8.26
134:14 2.79–80
134:19 8.24
135:24 9.21
144:10 8.2
148:3 8.8
148:4 8.4, 6
148:8 8.12, 16
148:9 8.18
148:10 8.22
148:11 8.24
Prou.
3:34 3.20–24; 9.11–12
17:10 6.23
18:12 6.23
Sap.
8:21 7.53
11:21 1.24; 5.10; 9.10
12:13 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
16:13 2.90; 3.18–19
Eccli.
10:14 3.20–24; 9.11–12
36:4 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
51:2 1.7–8
Is.
1:2 2.2
1:11 7.46–47
2:19 6.12
2:21 6.12
6:1 7.99
9:1 9.33–34
12:2 4.54
13:8 5.25–26
19:22 2.91–92
25:1 1.9
30:17 2.65
40:3 7.6; 9.30
40:29 3.13
41:8–9 9.14
41:8 7.30
42:1 9.14
42:7 9.33–34
43:13 2.92–93
43:16 4.40–41
44:6 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
44:8 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
45:5 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
45:6 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
45:14 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
45:21 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
46:9 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
48:9 5.20
54:1 5.26–27
55:10 2.4
58:14 4.56
59:12–13 7.13–15
61:10 3.2; 4.46; 9.2–3
63:16 2.13
64:1 5.14

Ier.
2:28 2.83
3:10 7.53
4:22 2.63
5:7 2.36
5:17 4.48
8:17 2.54
8:23 7.46
11:4–5 9.15–16, 24–25
15:14 2.47
17:4 2.47
24:7 7.53
27:44 4.9
30:13 4.9
46:10 2.100–101
49:2 7.35
Thren.
1:18 2.56–57
1:20 2.55
2:9 7.38–41
2:21 2.56–57
3:55–56 6.4
Bar.
1:18 7.13–15
Ez.
5:16 2.50–51
5:17 2.53, 54
6:3 5.20
7:15 2.55
21:13–22 2.100–101
21:31 3.20–24; 9.11–12
29:21 9.20
Dan.
3:6 7.70
3:59 7.104
4:34 (Th) 2.7
9:5 7.13–15
9:7 7.13–15
9:9–11 7.13–15
Bel
41 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
Os.
3:4 7.38–41
6:3 2.4
9:2 4.48
13:6 2.36
Ioel
2:12 7.53
2:27 2.5, 88–89; 3.5; 5.17
Am.
8:13 2.56–57
Mich.
4:10 9.21, 26
7:20 9.15–16, 24–25
Hab.
1:2 6.2–3
3:3 1.4
3:18 9.2–3
3:19 4.56
Soph.
3:14 7.53
Mal.
3:1 9.29
IV Mach.
7:18 7.53
13:13 7.53

B. Nouum Testamentum

Matth.
3:3 7.6; 9.30
4:16 9.33–34
10:34 5.15
11:29 8.30
17:17 2.9
19:28 7.99
25:31 7.99

Marc.
1:2 9.29
1:3 7.6; 9.30
12:30 7.53
12:33 7.53
Luc.
1:17 9.29
1:46–55 3.2–36
1:47 3.2; 4.46; 9.2–3
1:52–53 3.20–24
3:4 7.6; 9.30
9:41 2.9
10:27 7.53
11:27 9.7
12:51 5.15
Ioh.
5:30 7.5–7
8:12 9.33–34
14:27 5.15
Act.
3:21 9.22
17:26 2.18
Rom.
1:2 9.22
12:19 2.76
I Cor.
10:20 2.40
13:11 6.20–21
II Cor.
6:18 7.94
Eph.
5:14 5.32
Phil.
2:15 2.9
I Thess.
5:3 5.25–26
II Thess.
3:16 5.15
Hebr.
4:12 4.15
9:13 7.46–47
10:4 7.46–47
10:27 5.14
10:30 2.76, 79–80
Iac.
2:23 7.30
4:12 2.90; 3.18
II Petr.
3:7 2.75
Apoc.
1:3 2.77
1:16 4.15
2:12 4.15
4:8 7.94
10:7 9.22
11:17 7.94
15:3 7.94
16:7 7.5–7, 94
19:2 7.5–7
19:6 7.94
21:22 7.94
22:10 2.77

II. Opera cetera

Anth.Gr., app., Dem. (Cougny)
213 8 7.3
330 1 1.11
346 1 7.101
Arist. *Cael.* 298b30 3.30
Basil. Caes. *Hom. super psalm.*
44.7 5.24
Diog. Laert. 9.8 3.30
Euseb. Caes.
Comm. in Psalm. 109.3 5.24
Comm. in Isai. 58 & 89 5.24
Eustath.
Comm. ad Od. 3.332 4.15

Greg. Naz.
Carm. de se ipso 40.16 2.52
Carm. mor. 34.245 2.52
Christus patiens 1425 2.67
Epist. 44.5 3.13
Epist. 223.4 5.31
De mod. disp. 16 1.34
Or. theol. 5.28 8.36–37
Greg. Nyss.
In Cant. cant. hom. 1
in Cant. 1.2b 7.15–16
Heraclitus Test. 1 & 6 3.30
Ioannes Chrysos.
Hom. in Gen. 20.3 2.91–92
Fragm. in Ierem. 17.9 7.15–16
Ioannes Damasc.
Hom. in sabb. sanct. 28 2.90
Ioannes Geom *Epigram.*
266.26 1.24; 5.10, 9.10
266.32 8.12
269.19 5.16
273.9 2.39
276.31 2.31
277.32 2.15
281.27 1.8; 3.22.30
285.15 8.36
286.6 1.11
286.22 9.6
290.20 2.31
297.21 7.101
300.16 3.18
304.17 2.103
304.27 2.103
308.1 4.8–9
308.8 7.50
316.4 7.48
318.18 2.96
319.18 6.25
321.6 2.96, 6.14
322.20 5.13
323.4 3.30
323.15 2.51; 4.53; 9.13
324.32 1.6
327.6 2.88; 3.5; 5.17
328.16 4.15
331.28 9.3
338.18 3.6, 7.67
341.15 2.2
343.12 8.24
344.27 4.11; 9.6
346.4 9.5
346.28 9.1
347.29 1.30
Pl. *Crat.* 402A8 3.30
Simplic. *Comm. in Arist.*
Phys. 5.4, 8.8 3.30
Synod. Const. (anni 536)
Act. I, Lib. monach. ad
Agapet. 5.24
Theodoret. Cyr. *Interpr. in*
Ezech. 7.19.10–11 5.24

February, 2004

Ghent University
Belgium
Marc_DeGroote@skynet.be